

MALMÖ HÖGSKOLA

Masterprogrammet i Sexologi

Magisteruppsats

2010-06-07

Eskortverksamhet med fokus på försäljning av BDSM-tjänster

Författare: Lotta Carlström

Handledare: Lars Plantin

Examinator: Sven-Axel Månsson

ABSTRACT

The purpose of this study is to examine escort-business with a focus on sales of BDSM-services (Bondage and Discipline, Dominance and Submission, Sadism and Masochism). The study is based on qualitative interviews with three informants providing BDSM-services, as well as a survey with 96 men who requested domination of escorts (the survey was carried out by an escort in the 1980s). The analysis of this material resulted in the identification of three themes on which the study centers: The personal experiences of the three escorts, the interaction between the escorts and the clients, and the changes over time when it comes to the performance of BDSM-services. The study has a gender perspective with a focus on feminism and queer-theory. The important conclusions are that there are several differences between prostitution having a focus on BDSM-services and other prostitution. Sexual intercourse is not a common occurrence. Role-playing games involving domination and submission, physical pain, humiliation and fantasies are instead central elements. Due to the security risks submissive services have been assumed not to exist in prostitution. In this study, however, two of the informants present themselves as submissive. Nothing in the empirical material suggests a greater security risk for escorts providing BDSM-services than other sexsellers. Instead, the escorts themselves characterize the phenomenon by straightforwardness, upright communication, and pre-agreed rules of the interaction.

TACK!

Först och främst vill jag rikta ett stort tack till intervjupersonerna som har medverkat i uppsatsen. Utan er tid och ert engagemang hade uppsatsen inte kunnat bli till.

Jag vill vidare tacka min handledare Lars Plantin. Tack för stöd, konstruktiva kommentarer och intressanta synpunkter under arbetets gång.

Tack också Sven-Axel Månsson för att du lät mig ta del av det material som uppsatsen till viss del bygger på.

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

1. INLEDNING	5
BEGREPPSFÖRKLARINGAR.....	6
SYFTE OCH FRÅGESTÄLLNINGAR.....	7
2. METOD	7
INLEDNING.....	7
URVAL OCH MATERIALINSAMLING.....	8
INTERVJUERNA.....	10
ENKÄTMATERIALET	11
DATABEARBETNING.....	11
TROVÄRDIGHET, BEKRÄFTBARHET OCH ÖVERFÖRBARHET.....	12
ETISKA ÖVERVÄGANDEN.....	12
3. TIDIGARE FORSKNING	13
INLEDNING.....	13
BDSM.....	14
<i>Inledning</i>	14
<i>Ett samhällsvetenskapligt perspektiv</i>	14
<i>BDSM i en könsteoretisk kontext</i>	15
BDSM INOM PROSTITUTIONEN.....	17
<i>Inledning</i>	17
<i>Säljare som tillhandahåller BDSM-tjänster</i>	17
<i>Köpare som efterfrågar BDSM-tjänster</i>	18
<i>Vad sker i mötet?</i>	20
<i>Är BDSM-tjänster sexuella tjänster?</i>	22
SAMMANFATTNING TIDIGARE FORSKNING.....	22
4. TEORETISKT RAMVERK	23
INLEDNING.....	23
<i>Könsmaktsordning, genussystem och den hegemoniska maskuliniteten</i>	24
<i>Queer</i>	26
<i>Performativitet, subversiva handlingar och den heterosexuella matrisen</i>	27
5. EMPIRI OCH ANALYS	28
INLEDNING.....	28
PRESENTATION AV INTERVJUPERSONERNA.....	28
INGÅNGEN TILL ATT SÄLJA BDSM-TJÄNSTER.....	30
VILKA ÄR KUNDERNA?.....	31
UTBUD OCH EFTERFRÅGAN.....	32
MADAME OCH SLAV – MASTER OCH SLYNA.....	33
DEN OLYDIGE GOSSEN – ETT BESÖK I BARNDOMEN?.....	37
CENTRALA INSLAG I MÖTET	39
<i>Fantasier</i>	39
<i>Rollspel</i>	40

<i>Läder & lack och stövlar med klack</i>	41
<i>Förnedring och smärta</i>	43
AKTÖR ELLER OFFER?.....	45
<i>Förtroende, tillit och rädsla i mötet</i>	48
FÖRÄNDRINGAR ÖVER TID.....	50
MÄNNENS OTYGLADE DRIFTER?.....	54
6. DISKUSSION OCH SAMMANFATTNING	56
INLEDNING.....	56
UPPLEVELSE OCH HANTERING.....	57
INTERAKTION.....	58
FÖRÄNDRINGAR ÖVER TID.....	59
7. REFERENSER	60

1. INLEDNING

Prostitution är ett område som har diskuterats högljutt och från ett brett spektra av åsikter i den svenska samhällsdebatten. Beroende på perspektiv och synsätt har den sexsäljande kvinnan setts som allt från ett offer i en rådande könsmaktsordning där hon befinner sig underordnad mannen, till en självständig aktör som besitter kapacitet att ta ansvar för sig själv, sin situation och sin sexualitet. Sedan 1999 har Sverige som enda land i världen haft en lagstiftning som kriminaliserar köp men inte försäljning av sexuella tjänster. En lag som blivit utsatt för både ris och ros. Forskningen om prostitution är gedigen i Sverige och omfattande litteratur bestående av rapporter, översikter och avhandlingar har skrivits från ett antal olika discipliner. Socialstyrelsen (2004) delar in prostitutionen i tre olika miljöer eller perspektiv; gatuprostitution, inomhusprostitution och internetprostitution vari sexsäljare har olika positioner. Dessa reflekteras i exempelvis skilda prisklasser och kundkategorier samt utifrån vilka tjänster de tillhandahåller. Denna studie handlar om det andra perspektivet, inomhusprostitutionen. Studien belyser eskortverksamhet som fokuserar på försäljning av BDSM¹-tjänster.

Genom tidigare studier (Milrod 2010; 2008; O'Connell 1998; Stein 1974) vet vi att BDSM-tjänster är vanligt förekommande inom prostitutionen. I Milrods (2008) studie framkommer att 72 av de 100 tillfrågade eskorterna har deltagit i sadomasochistiska aktiviteter. Trots det är företeelsen fortfarande en vit fläck på forskningskartan. Ofta nämns BDSM i en kontext av ytterligheter, inte sällan i samma mening som avvikande, våldsamt och kvinnoförnedrande. Stämmer den här bilden? Är bilden av sexsäljaren som erbjuder BDSM-tjänster ytterligheten av det patriarkala förtrycket och en legalisering av det manliga våldet? Eller kan företeelsen förstås på ett annat sätt? Hur kan vi förstå de traditionella maktförhållanden mellan kund och eskort när rollspelen inom BDSM till stor del bygger på dominans och undergivelse? Till exempel ger inte bilden av en dominatrix med piska i första hand associationen till schablonbilden av en förtryckt prostituerad. Vilka är eskorterna som erbjuder tjänsterna och hur upplever de sin situation? Vad händer i mötet mellan eskort och kund? Har företeelsen förändrats över tid? Det finns många frågor att ställa som hittills inte har blivit besvarade i

---

¹ BDSM är ett samlingsbegrepp för bondage/disciplin, dominans/submission (underkastelse) och sadomasochism. Begreppet syftar på sexualitetsuttryck där samtyckande vuxna hittar ett gemensamt välbefinnande genom olika former av maktutbyten (RFSU Stockholms sexualpolitiska BDSM- och fetischismgrupp 2008).

tidigare forskning. Min ambition är att belysa och undersöka denna företeelse närmare. Då fenomenet är nära förbundet med begrepp som rör makt, dominans samt förhållningssätt mellan män och kvinnor finner jag det särskilt intressant att betrakta området ur ett könsteoretiskt perspektiv².

Föreliggande studie bygger på intervjuer med tre eskorter som tillhandahåller BDSM-tjänster samt på ett enkätmaterial som gjordes av en sexsäljare på 1980-talet. De 96 enkäterna riktades till sexköpare som efterfrågade BDSM-tjänster.

Begreppsförklaringar

I inledningen användes ord som ”prostitution”, ”eskorter” och ”sexsäljare”. Vad dessa ord betyder är dock föremål för diskussion varför jag vill ägna några rader åt att förklara hur termerna används i föreliggande studie. Vidare görs en kort beskrivning av BDSM för att läsaren ska få en bild av vad fenomenet innefattar.

Den statliga prostitutionsutredningen (SOU 1995:15) definierar prostitution som följande:

”Prostitution är när minst två parter köper eller säljer sexuella tjänster mot ersättning (vanligen ekonomisk); vilken utgör en förutsättning för den sexuella tjänsten”.

Med beteckningen ”sexsäljare” avser Socialstyrelsen en person med erfarenhet av att sälja sexuella tjänster. Motsvarande term för den andre parten i prostitution är ”sexköpare” dvs. en person med erfarenhet av att köpa sexuella tjänster. Jag har valt att använda orden ”eskort” och ”eskortverksamhet” då benämningen används av intervjupersonerna i studien. Begreppet eskort kan anses rymmas under begreppet sexsäljare. Jag har av samma anledning valt att använda begreppen ”sexköpare” eller ”kunder” för att benämna de som köper sexuella tjänster. När jag relaterar till andra studier används det begrepp som författaren i fråga har använt som exempelvis prostitution, sexuella tjänster och sexsäljare. Vissa ord kan vara negativt laddade bland vissa aktörer samtidigt som de föredras av andra.

---

² Att anlägga ett könsteoretiskt perspektiv innebär att se livet och samhället som konsekvent präglad av förhållanden mellan könen (Gemzöe, 2002).

BDSM inordnar många olika slags praktiker där dominansspel och rollspel har en central betydelse. **B**ondage handlar om fysisk immobilisering, vilket kan ske med hjälp av ex. rep eller handklovar. **D**isciplinering sätter lydnad på prov och kan resultera i belöning eller bestraffning. Under en session intar ofta en person en styrande roll; den dominanta, medan den andra intar en roll som undergiven och blir således styrd. En sadist njuter av att tillfoga en annan person smärta medan en **m**asochist njuter av att bli tillfogad smärta exempelvis genom piskning eller örffilar. Det finns skilda meningar om vad begreppet innefattar och en BDSM-aktör behöver inte utöva alla de praktiker som begreppet rymmer. Vissa aktörer menar att BDSM inte har med sexualitet att göra varför det enligt dem skulle vara rent felaktigt att benämna BDSM inom ramen för sexuella uttryck (RFSU Stockholms sexualpolitiska BDSM- och fetischismgrupp 2008). Intervjupersonerna i denna studie sammankopplar dock BDSM med sexuell aktivitet. När jag relaterar till andra studier används det begrepp som författaren i fråga har använt (exempelvis dominans eller sadomasochism). Intervjupersonerna använder inte begreppen masochist eller sadist utan talar snarare om att inta rollen av dominant respektive undergiven.

Syfte och frågeställningar

Syftet med föreliggande studie är att undersöka eskortverksamhet som har ett fokus på försäljning av BDSM-tjänster.

- Hur upplever och hanterar eskorten sin situation?
- Vad sker i interaktionen mellan eskort och kund?
- Kan förändringar urskiljas över tid rörande BDSM-tjänster inom eskortverksamheten?
Isåfall vilka?

2. METOD

Inledning

Studien har en kvalitativ ansats och det empiriska materialet bygger på tre intervjuer med eskorter som tillhandahåller BDSM-tjänster. Empirin bygger även på ett enkätmaterial, gjort på 1980-talet av en sexsäljare som tillhandahöll BDSM-tjänster för kunder som efterfrågade dominans.

Den kunskap som finns producerad om BDSM och om BDSM inom prostitutionen bygger till stor del på kvantitativ data. Det vi däremot vet mindre om är hur en eskort som tillhandahåller BDSM-tjänster upplever och hanterar sin situation. Av vilken anledning erbjuder eskorten BDSM-tjänster och varför börjar hon sälja dessa tjänster? Vad skiljer denna typ av eskortverksamhet från övrigt sexsäljande? Vad händer i mötet med en kund? Mina övergripande frågeställningar kan grupperas i begreppen upplevelse, interaktion och förändring över tid. För att nå denna sorts kunskap behövs en kvalitativ ansats. Den kvalitativa metoden möjliggör för forskaren att sätta sig in i intervjupersonens livssituation och se världen genom hennes perspektiv vilket också är min intension i studien. Kunskap kan skapas genom samspelet mellan de som deltar i en intervjusituation vilket innebär att det i själva samtalet således finns en väg till kunskap (Kvale 1997).

Urval och materialinsamling

Mycket tid lades ner på att komma i kontakt med sexsäljare och flertalet som kontaktades hörde inte av sig. När jag träffade en av intervjupersonerna, Marianne, var hennes inledningsfras: ”Du ska veta att jag aldrig ställer upp på intervjuer”. När jag frågade varför hon ville träffa mig svarade hon: ”Du vill få veta om en företeelse inom eskortverksamheten, du är inte intresserad av mig som person”. Hon fortsatte: ”De förvränger våra ord och tolkar utifrån det synsätt som passar dem bäst och trots att vi är skitförbannade har vi gett upp”. Svårigheter att komma i kontakt med personer som säljer sexuella tjänster har även påpekats i tidigare studier. Ofta hänvisas till anledningen att sexsäljare har en stor misstänksamhet mot forskare och myndighetspersoner.

Intervjupersonerna i studien har valts ut på grund av den kännedom de har om det fenomen som ska undersökas. Detta icke-sannolikhetsurval kallas strategiskt urval (Kvale 1997). Internet är en betydelsefull arena för sexsäljare. För att komma i kontakt med intervjupersoner har jag sökt på internetsajterna Sthmtjejer Eskortforum (<http://www.sthlmtjejer.com>) och Secretary Academy (<http://www.sexwork.net>) efter eskorter som erbjuder BDSM-tjänster. Efter en tids sökande kom jag underfund med att det var dessa sajter som hade störst aktivitet och det var också på dessa sajter som jag fann personer som erbjöd BDSM-tjänster. Den största sajten för BDSM-utövare i Sverige är Darkside.se. Jag har dock inte försökt att nå intervjupersoner via denna sajt då den inte tillåter betaltjänster och då annonsering om sexuella tjänster är förbjuden. Dock kan poängteras att gränserna när det gäller tjänster i utbyte mot pengar är flytande vad gäller vissa former av uttryck och utbyten bland BDSM-

utövare. Ett exempel är s k moneyslaves³. Secretary Academy är ett öppet community för både sexsäljare och sexköpare. Köparna är i stor majoritet. Antalet besökare varierar under en dag mellan 1500-4000 personer (Månsson, 2008). Sajten är finsk men har en svenskspråkig underavdelning. Där finns diskussionsforum med en rad olika ämnen och diskussionerna är aktiva, öppna och sker mellan både sexköpare och sexsäljare. Sajten Sthmtjejer Eskortforum innehåller enbart annonsering. I annonserna framkommer tydligt vilka tjänster som erbjuds och många sexsäljare markerar även tydligt i annonsen när BDSM-tjänster inte tillhandahålles. De eskorter som erbjuder någon form av BDSM-tjänster skriver ofta utförligt i annonsen vilka sorts tjänster de tillhandahåller. Ibland används ordet dominans i stället för BDSM. Begreppet sadomasochism är sällsynt i annonserna. På sajterna ges möjlighet att länkas vidare till sexsäljarnas hemsidor eller bloggar. På hemsidorna ges ofta mer information om tjänsterna och ofta finns det foton, ibland på både eskort och kund i en BDSM-session.

Det är till eskorternas hemsidor som jag har skickat mail med förfrågan om intervju. Sammanlagt skickades 15 mail. Av de 15 mailen fick jag fyra svar. En tackade nej, de övriga tre ville intervjuas. Efter cirka två veckor skickades en påminnelse till samtliga som inte svarat. Det resulterade dock inte i fler intervjuer. I mailen har jag informerat om mig själv, syftet med studien, konfidentialitet, frivillighet samt förfrågan om att delta i studien. Jag har vidare informerat att jag helst vill ses men att en telefonintervju eller mailintervju också går bra. Kompletterande muntliga upplysningar om studien, intervjupersonens roll i studien och information om samtycke har getts vid intervjutillfälle. Intervjupersonen har också getts möjlighet att kontakta mig för frågor. Jag fick fyra svar varav en avböjde att intervjuas.

Genom kontakten med Marianne, som har lång erfarenhet av eskortverksamhet fick jag hjälp att söka fler intervjupersoner. Detta tillvägagångssätt, där en intervjuperson uppger andra tänkbara personer, kallas snöbollsmetoden (Kvale 1997). Efter vår intervju ringde hon till de kollegor som hon vet tillhandahåller BDSM-tjänster och berättade om studien samt frågade om de ville ställa upp på en intervju. Dock avböjde samtliga och Marianne menar att anledningen till att de tackar nej är på grund av misstänksamhet. Marianne sa att hon hade ”gått i god för mig” och till och med erbjudit sig att följa med vid intervjutillfällena men att det hade varit lönlöst.

---

³ Moneyslave är en person som finner sexuell njutning i att handla saker och bli tvingad att spendera pengar för en domina.

Intervjuerna

Intervjuerna består av en "face-to-face" intervju, en mailintervju och en telefonintervju. Jag har använt den semistrukturerade intervjuformen vilken innebär att forskaren utgår från fördefinierade frågor utformade i en intervjuguide. Där har jag utgått från studiens övergripande frågeställningar och delat in frågorna i tre delavsnitt med rubrikerna; upplevelse, interaktion och förändring över tid. Intervjuguiden kan ses som en översikt över intervjutillfället och ett hjälpmedel för forskaren. Både Robson (2002) och Kvale (1997) påtalar vikten av en omsorgsfullt utformad intervjuguide då struktur och fokus till syftet bibehållas under samtalet. Om frågorna är väl genomtänkta och begripliga kan missförstånd undvikas under intervjutillfället och det finns stor frihet i att vidga fokus, utveckla och fördjupa frågorna samt att ställa följdfrågor.

Marianne sa vid vår första telefonkontakt att hon gärna låter sig intervjuas om inte samtalet spelades in. Intervjun gjordes på ett casino och tog cirka tre timmar. Jag fick uppfattningen av att hon absolut inte ville att det skulle synas att hon blev intervjuad varför det hade känts fel att plocka fram intervjuguiden och anteckningsblock. Hon var mycket försiktig, tittade sig omkring så att ingen kunde höra oss och pratade mycket lågmält. Efter intervjun skrev jag ut samtalet så som jag mindes det i huvudet. För att undvika missförstånd var jag tydlig i samtalet med Marianne att jag ville att hon skulle läsa utskriften och komma med eventuella kommentarer. Hon ringde till mig någon dag efter att jag mailat den utskrivna intervjun och hade några kommentarer; ett par saker som jag hade missförstått och ett par saker som hon ville att jag skulle plocka bort då det annars hade kunna röja hennes identitet.

Liselott och jag talades vid cirka en timma på telefon och samtalet bandades. Intervjun transkriberades därefter. Jag valde att skriva ut hela intervjun ordagrant för att sedan utifrån det utskrivna materialet koncentrera mig på det relevanta för studiens syfte. Den inspelade intervjun förstördes efter det att intervjun transkriberats. Enligt överenskommelse mailade jag den utskrivna intervjun till Liselott och hon bekräftade att hon tyckte utskriften var okej.

Intervjun med Anki genomfördes via mail. Jag mailade den något justerade intervjuguiden till henne och hon besvarade frågorna och skickade tillbaka dokumentet. Frågorna var utförligt besvarade och i beskrivande ordalag. Också Anki blev erbjuden att förhandsgranska och godkänna intervjun (eftersom jag i analysen använder hennes svar obearbetade handlade det

istället mer om tolkningen och i vilka sammanhang i uppsatsen jag återgivit hennes svar). Hon avböjde dock till detta.

Enkätaterialet

Utöver intervjuerna bygger studien på ett redan insamlat material från 1980-talet bestående av 96 enkäter ifyllda av sexköpare som efterfrågade BDSM-tjänster. Enkätaterialet gjordes av en sexsäljare som tillhandahöll BDSM-tjänster. Informanterna har ingen vetskap om att enkäterna används i forskningssyfte. Deras hela namn förekommer inte i materialet varför de är anonyma även för mig. Undersökningen gjordes således i sexsäljarens eget syfte för att få en bild av sina kunders sexuella tändningsmönster, vilka tjänster de efterfrågade samt önskemål om eventuella attribut eller inslag under sessionen. Detta material gavs sedan till Sven-Axel Månsson, professor i socialt arbete, för att kunna användas i forskningssyfte. Inför denna studie gav Månsson materialet vidare till mig. Materialet omfattar:

- 96 ifyllda enkäter
- 15 utförligt beskrivna ”sexfantasier”- rollspelsmanus – noveller
- 53 kommentarer av ”madame”
- 50 beskrivna önskemål av kunderna angående vad de tänder/inte tänder på samt vilken behandling de önskar.

Databearbetning

Jag befarade initialt att det empiriska materialet skulle vara alltför magert men insåg med de utskrivna intervjuerna samt enkätaterialet framför mig att så inte var fallet. Svaren från de 96 enkäterna har sammanställts i procent (se bilaga). I analysen har jag utgått från mina övergripande frågeställningar för att kunna urskilja mönster och teman samt göra jämförelser såväl i de enskilda intervjuerna som mellan intervjuerna och enkätaterialet. I analysarbetet har intervjumaterialet grupperats i tre huvudområden; upplevelse, interaktion och förändringar över tid. Detta för att kunna få en översikt av intervjuerna dels i förhållande till varandra men också i förhållande till det redan insamlade enkätaterialet. För att få djupare förståelse för det empiriska materialet har jag fortlöpande läst andra forskningsresultat och relevanta teorier. I databearbetningsprocessen har jag tagit hjälp av Kvaales (1997) beskrivning av hur intervjuer skrivs ut och bearbetats.

Trovärdighet, bekräftbarhet och överförbarhet

Inom den kvalitativa metoden diskuteras ofta studiers trovärdighet, bekräftbarhet och överförbarhet. Begreppen syftar till om studien har utförts på ett tillitsväckande sätt. Det kan innebära forskarens tillförlitlighet vad gäller ärlighet, rätt urval, att studien är relevant utifrån frågeställningar och syfte samt att forskaren har relaterat till tidigare forskning på ett riktigt och relevant sätt. Begreppet överförbarhet inom den kvalitativa metoden syftar till huruvida den förståelse som nåtts inom en studie också kan vara relevant för andra studier eller situationer (May, 2001). Under arbetets gång har jag återvänt till studiens huvudsakliga syfte och frågeställningar för att behålla fokus. Jag kan inte göra anspråk på att urvalet av intervjupersoner kan vara representativt eftersom antalet är litet och jag har intervjuat de personer som jag har lyckats komma i kontakt med. Exempelvis en faktor som kan vara av betydelse för intervjuvaren är åldern, i studien är samtliga intervjupersoner över 35 år.

En studie där människors upplevelser, beteende och samspel står i fokus påverkas av forskarens förståelse, erfarenheter och värderingar. Detta är oundvikligt menar Kvale (1997), men viktigt att reflektera över vilket jag också kom att erfara under studiens gång. Tidigare förgivet tagna åsikter och värderingar har omvärderats och satts i nya perspektiv. Kvale beskriver forskningsstudien som en social konstruktion av verkligheten, skapad av forskaren.

Etiska övervägande

De etiska överväganden har varit centrala under studiens gång då ämnet berör upplevelser och erfarenheter som uppfattas vara mycket känsliga och som kännetecknas av både tabu och stigmatisering från omgivningen. Olsson (2007) har gjort en intervjustudie med sexsäljare och betonar vikten av att inneha ett ickemoraliserande synsätt för att kunna få till stånd en dialog med en grupp som ofta inte vill synas eller anser sig i behov av hjälp. Jag kan inte nog hålla med om detta. Begrepp som respekt, lyhördhet och integritet har varit viktiga ledord i såväl kontakten med intervjupersonerna som i processen att återge deras ord i texten och det är min förhoppning att intervjupersoner och läsare uppfattar studien på sådant vis. Jag har utgått från Vetenskapsrådets "Forskningsetiska principer inom humanistisk-samhällsvetenskaplig forskning" (2002) där fyra grundkrav vad gäller etiska övervägande redogörs för; informationskravet, samtyckeskravet, konfidentialitetskravet samt nyttjandekravet.

Informationskravet och samtyckeskravet kan sammanfattas i det som Kvale (1997) kallar informerat samtycke. Som tidigare har beskrivits har samtliga intervjupersoner fått tydlig information om studien och deras roll som intervjupersoner. Samtliga har samtyckt till deltagandet. Då jag tog del av enkätmaterialen övertog jag den ursprungliga förbindelsen att materialet endast fick användas till forskningsändamål. Detta leder in på det tredje kravet, nyttjandekravet, som innebär att insamlade uppgifter från intervjupersoner endast får användas i forskningssyfte. Om materialet utlånas till andra forskare ska de överta de förbindelser som den ursprungliga forskaren gjort till intervjupersonen. Det fjärde kravet, konfidentialitetskravet innebär att personuppgifter handskas med på ett sådant sätt att de inte kan identifieras av utomstående. Om uppgifterna är av känslig art är det än viktigare för forskaren att ha detta i beaktande. Personerna i enkätmaterialen har inte skrivit ut sina hela namn, ibland står förnamn och ibland står ett påhittat namn. Namnen är således kodade och har varit anonyma även för mig varför det inte är möjligt att identifiera personerna i enkätmaterialen. Intervjupersonerna framträder anonymt i uppsatsen. Deras namn är fiktiva varför de inte kan spåras tillbaka till de intervjuade.

3. TIDIGARE FORSKNING

Inledning

I detta kapitel kommer tidigare forskning att lyftas fram. Jag kommer att redogöra för forskning om BDSM samt om BDSM inom prostitutionen. För att få en överblick av den tidigare forskningen, både vad gäller BDSM och BDSM inom prostitutionen, har jag gjort ett antal artikelsökningar i databaserna Sociological abstract, PsychINFO samt Pubmed. Jag har gjort både *fritextsökningar* och sökt med *kontrollerade ämnesord*. Initialt ägnades mycket tid till att testa olika sökord och kombinationer för att ringa in området. Vad gäller BDSM utanför prostitutions-sammanhang fann jag ett flertal relevanta artiklar men studier som behandlade BDSM inom prostitutionen kunde räknas på en hand. Därav gjordes vidare sökningar i Google Scholar där ytterligare ett par relevanta artiklar hittades.

BDSM

Inledning

Den 1 januari 2009 togs sadomasochism bort som en psykisk diagnos i Sverige. Det är inte svårt att konstatera att beslutet är en konsekvens av den nyare forskning som producerats om BDSM där den patologiska synen alltmer har frångåtts. Jag kommer här att redogöra för de förändringar som har skett inom forskningen. Vidare kommer studier som belyser företeelsen ur ett könsteoretiskt perspektiv att särskilt lyftas fram. Ofta nämns BDSM i en kontext av ytterligheter, inte sällan i samma mening som avvikande, våldsamt och kvinnoförnedrande. Stämmer den här bilden? Vad säger tidigare forskning om det?

Ett samhällsvetenskapligt perspektiv

I många studier, även de nyare, påpekas att BDSM är ett relativt obeforskat ämne inom den samhällsvetenskapliga diciplinen (exempelvis Weinberg, 2006; Newmahr 2008; Nordling 2009). Flera forskare påpekar att det har skett en markant förändring i forskningen om BDSM sedan 1970-talet. Från att ha dominerats av ett kliniskt och terapeutiskt perspektiv har alltmer forskning kommit att bedrivas från den sociologiska och psykologiska disciplinen där BDSM framförallt ses som ett sexuellt beteende som är kulturellt producerat och beroende av ett socialt sammanhang (Taylor och Ussher 2001; Plante 2006; Weinberg, 2006; Langdridge och Barker 2007). Taylor och Ussher (2001) beskriver att informanterna i tidigare studier ofta bestod av BDSM-utövande patienter som sökt vård utifrån problem med sin sado-masochistiska läggning varför synsättet blev vinklat och utövare med psykiskt god hälsa sällan blev lyssnade till. Detta menar Taylor och Ussher kan vara en av anledningarna till att den patologiska synen på BDSM har haft ett så starkt fäste. Ett resonemang som även Weinberg (2006) stöder. Han har gjort en gedigen forskningsöversikt över den sociologiska och psykologiska forskningen inom BDSM och menar att en stor del av den forskning som gjorts under de tre senaste decennierna indikerar att BDSM är ett komplext socialt fenomen.

Nordlings (2009) relativt nyutkomna avhandling i psykologi, vilken han disputerade med vid Åbo Akademi bör nämnas i sammanhanget. Hans primära syfte var att undersöka graden av social anpassning hos personer som utövar SM-sex, i vilken utsträckning sexuellt utnyttjande möjligtvis förekommit i de undersökta barns barndom samt vilka möjliga följder detta i så fall har haft för personerna. Studien genomfördes med hjälp av ett frågeformulär innehållande en mångfald av frågor utifrån psykologiska, sociala samt rent sexualteoretiska ansatser. De

slutsatser som Nordling kunde dra var att de undersökta över lag var socialt välanpassade och upplevde sin sexualitet som en positiv kraft och som stödde deras självkänsla och identitet. Nordling kunde inte påvisa några likheter i personernas uppväxt eller bakgrund som skulle kunnat ha en avgörande betydelse för det sexuella beteendet dock förekom sexuellt utnyttjande i barndomen signifikant mer bland de undersökta i jämförelse med befolkningen i allmänhet.

Det är enbart i västvärlden som forskning om BDSM har producerats. USA är tveklöst det dominerande landet men även England har en inte obetydlig forskning producerats. Kvantitativa infallsvinklar är dominerande och flera enkät- och intervjustudier har gjorts med ett relativt stort urval och material (ex Richters et al, 2008; Plante 2006; Nordling et al 2006; Damon, 2002; Donnelly & Fraser, 1998; Breslow et al, 1986; Spengler 1977). Det är tydligt att det inom forskningsfältet finns ett fåtal dominerande forskare som står för merparten av de mest betydelsefulla artiklarna (exempelvis Nordling et al 2006; Nordling 2009; Langdridge & Barker 2007; Weinberg 2006; Weinberg et al 1984; Moser et al 2006; Moser & Levitt 1987). Dessa forskare hänvisas flitigt till bland övriga.

Det är inte svårt att konstatera att den samhällsvetenskapliga forskningen som har bedrivits om BDSM har haft en avgörande betydelse för borttagningen av sadomasochism som en psykiskt diagnos i Sveige. Flera forskare från olika nationer, och genom flertalet empiriska undersökningar, drar slutsaten att utövarna av BDSM är socialt välanpassade människor och ser BDSM-utövandet som något positivt.

BDSM i en könsteoretisk kontext

Newmahr (2008) har anlagt ett fenomenologiskt perspektiv i sin avhandling och med feminism-och queerteori som teoretisk förankring sökt förståelse för hur sadomasochism upplevs, erfars och konstrueras i ett SM-community. Avhandlingen är intressant i många avseende. Studien består av en fyraårig etnografisk undersökning och under arbetets gång lämnar Newmahr rollen som observatör och övergår till en deltagande roll. Newmahr beskriver relationen mellan den diskursiva och den erfarenhetsmässiga förståelsen för SM som mycket komplex. Eftersom lite har skrivits om SM utifrån utövarnas egna erfarenheter och upplevelser florerar många myter om SM menar Newmahr. Dessa myter skapar vår kulturella förståelseram som sedan diskursivt reproduceras tillbaka till SM-subkulturen.

Myterna uppstår genom binära föreställningar om makt/maktlöshet, dominans/undergivenhet samt sex och våld vilket, menar Newmahr, gör att SM-aktiviteten som en dynamisk social interaktion hamnar i skymundan. Newmahr poängterar det faktum att SM-aktivitetens flytande tillstånd vad gäller maktrelationer inte har uppmärksammats teoretiskt och menar att den kan erbjuda en värdefull möjlighet att empiriskt utforska komplexiteten av maktdynamik mellan människor.

Ytterligare en fältstudie har gjorts inom området (Busbee 2008) vilken resulterat i en avhandling. Studien bygger på två års fältstudie i ett BDSM-community i sydöstra USA. Busbee fokuserar på identitet, interaktion och de för BDSM typiska rollspel som bygger på makt och undergivelse. Genom kvantitativ metod samt intervjuer nås kunskap om subkulturens, rollspelens och interaktionens påverkan i medlemmarnas identitetsskapande.

Ett resonemang om den patriarkala kulturens påverkan in i BDSM-sammanhang har pågått sedan en längre tid tillbaka. Hypotesen att kvinnor socialiseras in i ett patriarkalt samhälle där hon förväntas att vara passiv och bli styrd och huruvida detta förhållande återspeglar sig inom BDSM-kulturen är omdiskuterad (Hoople 1996; Cross och Matheson 2006; Verplaetse 1999; Chancer 2000). I en studie av Cross och Matheson (2006) utforskas BDSM från fyra perspektiv varav ett är radikalfeminism. Enligt artikelförfattarna anser radikalfeminister att BDSM-utövare lånar script från det patriarkala samhälle vi lever i och i vilket kvinnor utsätts för våld och orättvisor av män. All form av dominans och undergivenhet kommer från det patriarkala samhället varför BDSM aldrig kan vara en accepterad form av sexuellt beteende. Cross och Matheson jämför attityder och värderingar samt viljan att bryta sig loss från traditionella könsroller i fyra olika grupper (kvinnliga sadomasochister, manliga sadomasochister, switchare⁴ samt en kontrollgrupp). Forskarna hittade inga stöd för att sadomasochister eller switchare skulle ha antifeministiska värderingar eller åsikter i en högre utsträckning än övriga befolkningen.

---

3 Switch innebär att växla mellan en dominant och undergiven roll i ett BDSM-sammanhang.

BDSM inom prostitutionen

Inledning

I detta kapitel kommer forskning som har producerats om BDSM inom prostitutionen att belysas. Företeelsen utgör fortfarande en vit fläck på forskningskartan. Det har, mig veterligen, inte gjorts någon svensk studie som specifikt belyser ämnet. Holmström (2008) påpekar att kunskapen är bristfällig vad gäller de aktörer som är verksamma inom prostitution men inte söker kontakt med myndigheter. Eskorter som tillhandahåller BDSM-tjänster och deras kunder kan antas tillhöra denna grupp.

Säljare som tillhandahåller BDSM-tjänster

Wilson (2005) har analyserat 141 tyska professionella dominatrix⁵ arbetsnamn. Han menar att förståelse för valet av namn kan ge insikt i den subkultur som bygger på professionell dominans och undergivelse. Namnen, menar Wilson, spelar en viktig roll i skapandet och vidmakthållandet av kulturens identitet och i valet av namn tycks huvudsyftet vara att skapa samt bevara en sofistikerad atmosfär förknippad med kvinnlighet, lyx och klass. Wilson påpekar att namnen konnekterar till mysticism, ibland med en mytologisk symbolism av död och häxkraft, där den mörkare sidan av sadomasochism inte är långt borta. Utifrån namnanalysen drar författaren slutsatsen att kvinnorna kan antas vara välutbildade och kulturellt bevandrade. Merparten av kvinnorna benämner sig som lady eller madame och diskrepansen mellan distans och intimitet reflekteras tydligt, menar Wilson, i det att kvinnorna titulerar sig endast med ett första namn, exempelvis lady Barbara.

Den amerikanska forskaren och terapeuten Christine Milrod (2008) har undersökt sexuella attityder och erfarenheter hos 100 oberoende ISSP; Internet Sexual Services Providers. I studien framkommer att 72% av eskorterna har deltagit i sadomasochistiska aktiviteter och resterande del har fantaserat om det. En tredjedel av kvinnorna som deltagit svarar att de gillade det väldigt mycket, ytterligare en tredjedel svarar att de gillade det till viss del och resterande tyckte inte om

---

⁵ Dominatrix är ett latinskt låneord som betyder härskarinna. En dominatrix är en kvinna som intar den dominanta rollen under en BDSM-session. Till skillnad från den vanligare benämningen domina, används dominatrix ofta om någon som dominerar yrkesmässigt.

det. Huruvida eskorterna intog rollen som dominant eller undergiven i de sadomasochistiska aktiviteterna framkom inte i studien.

Hedin & Månsson (1998) har djupintervjuat 23 kvinnor som har lämnat prostitutionen bakom sig. Kvinnorna uppger att sadistiska önskemål, riktade mot den prostituerade själv, sällan eller aldrig accepteras, ett konstaterande som går hand i hand med Sandells et al (1996) studie där 11 kvinnor med gatu-prostitutionserfarenhet intervjuades. Författarna beskriver att några av de intervjuade kvinnorna gick med på masochistiska önskemål som att binda, piska eller låta trampa på kunden och deras penisar med högklackade skor. Dock hade ingen av kvinnorna låtit sig bli förnedrade genom att själva bli föremål för sadistiska handlingar.

Köpare som efterfrågar BDSM-tjänster

Milrod (2010) har disputerat med avhandlingen: "The Internet Hobbyist: Demographics and Sexual Behaviors of Male Clients of Internet Sexual Service Providers". I en kvantitativ ansats har hon undersökt beteende och attityder hos 584 män som köper tjänster av ISSP; Internet Sexual Services Providers. I studien undersöks områden som GFE (girlfriend experience), våld mot prostituerade och särskilda sexuella preferenser. Studien bidrar till förståelsen av ett snabbt framväxande fenomen där män använder Internet för att komma i kontakt med ISSP som bedriver inomhusprostitution. Männen medelålder i studien var 49.5 år och 63% gifta. 67% svarar att de köper sexuella tjänster för att de vill ha en annan sorts sexuell aktivitet än vad sin fru eller stadiga partner vill. På frågan vilka sexuella aktiviteter männen har haft med en ISSP åtminstone vid ett tillfälle svarar var fjärde man att han varit med om spanking (piskning) i rollen som dominant och nästan var tionde man uppger att han har varit med om bondage (bindning) också då i rollen som dominant. Lite mer än var tionde man uppger att de har haft ett möte innehållande BDSM med en ISSP i rollen som undergiven och 6% har varit med om urinlekar. Nästan var tionde man uppger att den mest attraktiva egenskap hos en ISSP är undergivenhet medan lika många uppger dominans hos en ISSP som mest attraktivt.

O'Connell Davidson (1998), professor i sociologi, har mångårig erfarenhet av forskning om sexköpare, prostituerade och hallickar i ett flertal olika länder. Hon är också en av få forskare som har undersökt prostitution och dominans. Hon beskriver prostitution som ett komplicerat och komplext fenomen där förhållandet mellan ekonomi, maktrelationer, kön, ålder, klass och val har stor betydelse. Hon intar en position mitt emellan radikal- och liberalfeminismen och

opponerar sig mot en enkel förståelse av prostitution som ett reproduktivt arbete samtidigt som hon inte förnekar att prostitution på flera sätt liknar arbete. O'Connell Davidson har intervjuat män i Storbritannien som köper sexuella tjänster innehållande dominans och menar att denna grupp män på intet sätt utgör en homogen grupp utan snarare uppvisar ett brett spektra av önskemål och intressen. Som exempel på önskemål från männen nämner hon smärta eller förnedring, klä sig som kvinna eller agera slav samt bli analt penetrerade. O'Connell Davidson menar att dessa män träffar prostituerade för att förverkliga sexuella fantasier som centrerar kring gränstövningar rörande könsidentitet, risktagande och personlig kontroll. De flesta män som uppsöker prostituerade för dominans blir sexuellt upphetsade av att helt ge upp kontrollen till en kvinna och spänningen i ett sådant skript kombinerar både risk och exhibitionism. Att träffa en främling i vetskapen om att bli dominerad, bunden och slagen innebär ett stort risktagande och är knappast ett agerande av en försiktig person. Dock, resonerar O'Connell Davidson har hon aldrig hört talas om att en prostituerad har skadat eller mördat en kund i ett BSM-sammanhang. Det är dock inte svårt att förstå, menar hon, hur aktiviteten skapar en kraftfull illusion av fara och att en främmande person som har total kontroll samtidigt kan upplevas som tilldragande. I O'Connell Davidsons studie var det endast en liten del av männen som gick tillbaka till samma prostituerade. Detta då de inte klarade av att återvända till någon som visste om deras "hemska hemlighet".

Intervjupersonerna i O'Connell Davidsons studie gillar inte "billiga bordeller" utan föredrar "professionella eskorter med klass". De köper aldrig sexuella tjänster från gatuprostituerade då de ser den gatuprostituerade som maktlös och sårbar vilket inte stämmer in på bilden av den kvinna som de vill ska dominera dem. Hon beskriver en session med en kund som vill agera slav där eskorten kommenderar honom till att städa hennes hus och även utföra andra hushållssysslor. Därefter får han tillfredsställa sig själv och hans önskan att få vidröra eskorten är begränsad till att avguda hennes fötter samt att massera henne. O'Connell Davidson summerar att trots att det krävs en teatral uppvisning från eskortens sida kan "his sexual activities hardly be described as an expression of male violence" (s 149). Männen, menar O'Connell Davidson är fixerade vid förhållandet mellan sin sexualitet, könsidentitet och sitt sexköpande. Ovan beskrivna intervjuperson, menar O'Connell Davidson, är besatt av sin egen maskulinitet och förhållandet till den biologiska manligheten men också till förhållandet mellan man och kvinna vilket blir tydligt i hans relation till eskorten då han

framhåller kvinnans överlägsenhet och att hans enda uppgift är att behaga henne och tilldela henne sperma när helst hon ber om det.

Stein (1974), socialarbetare och forskare, gjorde under åren 1968-1972 en fyra år lång observationsstudie med 1242 kunder som uppsökte 64 callgirls i New York. Med callgirl avser Stein högbetalda prostituerade som kontaktas via telefon (alltså inte gatuprostitution), vilka kan liknas vid det vi i Sverige lägger in i begreppet eskort. Av de 1242 männen hade 156 önskemål om sadomasochistiska tjänster. Stein påpekar att det var alla slags män som hade sadomasochistiska önskningsar men att de i regel var av medelklass, respekterade och framgångsrika och med en gemensam nämnare att de erhöll stor erotisk njutning av att behålla och tappa självkontroll. Stein kallar inte kunderna för masochister utan använder begreppet slavar då hon utifrån de observerade mötena kunde konstatera att fokus i det sadomasochistiska beteendet var makt och inte smärta. Det var känslan av att tappa kontrollen och underkasta sig någon som var mentalt starkare som tände männen. Den verkliga eller föreställda smärtan var viktig då den förutsatte underkastelse. Stein diskuterar maktaspekten och menar att kundernas underkastelse och förnedring var av symbolisk art eftersom dominanslekarna till syftene och sist var till för deras njutning. Den slutliga makten, menar Stein, tillhörde kunderna.

I Milrods undersökning från 2010 uppger 12% av de sexköpande männen att de har haft ett möte innehållande BDSM med en ISSP i rollen som undergiven. I Steins studie från 1973 hade 156 av 1242 (12,5%) sexköpande män agerat ut sina sexuella fantasier av undergivelse till en eskort i rollen som dominatrix. Det skiljer 37 år mellan studierna men antalet amerikanska män som efterfrågar BDSM-tjänster i rollen som undergiven verkar utifrån ovanstående studier konstant. Om vi gör antagandet att ovanstående siffror stämmer även i en svensk kontext och utgår från Månsons studie (1998) där det framkommer att 12,7% eller 400 000 svenska män någon gång har uppsökt en prostituerad skulle det innebära att nära 50 000 svenska män någon gång har uppsökt en sexsäljare för BDSM-tjänster med önskemål om att få bli sexuellt dominerade.

Vad sker i mötet?

I Steins studie (1974) ville 84% av de män som efterfrågade sadomasochistiska tjänster utsättas för immobilisering eller fysisk smärta. Bindning och disciplin ökade deras känsla av

hjärlplöshet och undergivelse vilket också var en sexuell stimulering. Förnedring var vanligt förekommande och ibland i form av wet-lekar.⁶ Stein beskriver, att om man bortser från orenligheten är det inte svårt att föreställa sig hur varm vätska kan vara en behaglig upplevelse under en sexakt. Om sedan förnedringen av att utsättas för det orena tänder personen sexuellt är njutningen dubbel. Syftet med smärtan, förklarade männen i Steins studie, var stimulation och inte destruktion. Den fysiska smärtan varierade mellan männen, alla hade dock en punkt då smärtan gick över till att vara obehaglig. En del ville undvika denna punkt och andra ville nå upp till den och åter andra ville genomlida den. Ingen ville dock bli riktigt skadad. Fantasier var ett viktigt inslag i mötena, vissa män gillade variation och hade en ny fantasi eller rollspel inför varje träff. Vissa kunder använde samma fantasi och lät eskorterna utveckla den under mötet och andra överlät scenarioskapandet till eskorten. En fjärdedel av männen ville klä sig i kvinnokläder, ibland frivilligt och ibland som ett sätt att bli straffad. Redskap som piskor, paddlar, kedjor, rep, handbojor, dildos, vibratorer, lavemang, hårborstar, munkavlar användes i 84% av mötena.

Nästan en tredjedel av männen använde droger under mötet. Rollspelen utgick ofta från samma teman, klienten sattes i en förnedrande roll som en skolpojke, piga, slav, husdjur osv. Element som befallningar, disciplin, beundran, förnedring och bestraffning var vanligt förekommande, men ibland bara två eller tre av de fem elementen. Eskorterna agerade dominatrix och satte upp regler och utfärdade befallningar och slutligen tilläts kunden sexuell kontakt med eskorten. Det var viktigt för kunderna att eskorten tyckte om att agera dominatrix, att hon själv blev upphetsad och tillfredsställd. Var tionde kund fick orgasm genom samlag och 64% genom masturbation. Eskortens största skicklighet, menar Stein, var hennes förmåga att skapa en stämning där mannen totalt släppte taget och fick känslan av att eskorten hade totalt kontroll över honom. I sessionen erhöll männen en känslomässig förlösning genom att gråta, kvida, skrika och bedja. Ett beteende som normalt inte anses tillåtet för vuxna. I många fall var kunden testande och Stein menar att beteendet indikerade att kunden sviktade mellan en dominant och en undergiven roll. Eskorterna behöll dock alltid den dominant rollen även om det vid vissa tillfällen var svårt.

---

⁶ Wet innebär sexuell tillfredsställelse med hjälp av urin.

Stein beskriver att mötena även hade en terapeutisk funktion. Detta genom att tillåta kunderna att njuta av olika sexuella praktiker utan skuld, genom att förlösa ångest, genom en symbolisk återgång till barndomen (den olydiga pojken), genom att kompensera för en dominant roll i livet i övrigt, samt genom att få släppa loss självdestruktiva impulser i ett kontrollerat sammanhang där de slutligen erhöll njutning. Stein kunde se en hög förekomst av skuld och skam av att ha masochistiska fantasier och eskorterna lättade denna ångest genom att undervisa kunderna om masochism, genom att säga att andra män har samma önskningar. Kunderna hade en stor motvilja till att tala med sina fruar eller i vissa fall terapeut om masochism och ironiskt nog, summerar Stein, verkar prostitution vara den enda sociala institution där en masochist kan avslöja sig själv utan att utsätta sig för verklig förnedring.

Är BDSM-tjänster sexuella tjänster?

Cohan et al (2006) har gjort en kvantitativ studie med 783 kvinnliga och manliga sexarbetare för att undersöka deras hälsa, STI samt tillgång till medicinsk vård.⁷ 95% av samtliga informanter uppgav att sexuella tjänster var en del av deras sexarbete. Siffran skiljde sig inte mellan könen, däremot varierade svaren beroende på typ av sexarbete. Av de som var engagerade i BDSM uppgav 86% att sexuella tjänster var en del av deras arbete. 14% av de eskorter som tillhandahöll BDSM-tjänster uppgav således att sexuella tjänster inte ingick i deras tjänster.

Wilson (2005) har analyserat dominatrix val av arbetsnamn och menar att dessa kvinnor bör generellt särskiljas från prostituerade. Trots att många dominatrix erbjuder sexuella tjänster är det vissa som explicit tar avstånd från all sexuell och intim kontakt med sina klienter menar Wilson.

Sammanfattning tidigare forskning

Det har konstaterats att BDSM är vanligt förekommande inom prostitutionen i flera studier men ytterst lite forskning har producerats om förekomsten. Vad gäller BDSM har den senare

---

⁷ Tyvärr jämfördes inte hälsan mellan sexsäljare engagerade i BDSM och övriga sexsäljares hälsa, vilket i detta sammanhang hade varit intressanta data.

tidens forskning frångått ett patologiskt synsätt vilket bland annat har lett fram till borttagningen av sadomasochism som psykisk diagnos.

4. TEORETISKT RAMVERK

Inledning

I detta kapitel kommer jag att redogöra för det teoretiska perspektivet. En central utgångspunkt i studien är att betrakta kunskap, problem och sanning som sociala konstruktioner. Det innebär att de inte är statiska och oföränderliga utan istället är något som konstrueras i en social kontext och ett socialt samspel. Ett samspel där tolkning och förhandling om verkligheten och dess sociala konstruktion är viktiga faktorer. Sahlin (2002) beskriver hur "sanningen" bör ses som tillfällig och som endast kan avspegla en viss grups syn på världen under en viss tid och på en viss plats. Vilken sanning eller diskurs som dominerar är nära förbundet med de rådande politiska maktförhållanden i samhället.

Den rådande diskursen i Sverige idag är att se prostitution som ett patriarkalt förtryck mot kvinnan (Holmström 2008). Både inom BDSM och prostitution är maktbegreppet mellan könen centralt. Inom BDSM kan maktpositionerna mellan könen ses vara satta till ända då de istället *förhandlas* fram. Trots det benämns BDSM ofta som ett uttryck för manlig dominans och makt över kvinnan. När det gäller BDSM inom prostitutionen blir maktaspekten än mer komplex då fler faktorer spelar in och påverkar maktpositioneringen.

I egenskap av vårt biologiska kön finns förväntningar om hur vi ska agera och bete oss. Dessa förväntningar skapas utifrån rådande sociala och kulturella faktorer i samhället. När det kommer till människans sexualitet är förväntningarna på vårt agerande, beroende på kön, än mer tydliga. Genom ett könsperspektiv kan vi få förståelse för hur dessa sociala konstruktioner vidmakthålls (Gemzöe, 2002). Holmström (2008) beskriver att då ett visst perspektiv väljs, får en definition av fenomenet företräde framför andra. Den valda förståelsen och hanteringen av en fråga betraktas som den rätta. När en könsteoretisk tolkning får företräde framför andra tolkningar innebär det således att studien färgas av detta synsätt. Inom perspektivet råder dock olika syner på sexualitet och prostitution vilket kommer att belysas mer nedan.

Könsmaksordning, genussystem och den hegemoniska maskuliniteten

Yvonne Hirdman (1988) professor i samtidshistoria, diskuterar maktpositionerna mellan könen och har utvecklat genussystemet som har fått en stor betydelse i genusforskningen. Genussystemet har två utgångspunkter. Den ena är "isärhållandets tabu" vilket innebär att kvinnor och män spelar på olika spelplan vilket i praktiken blir tydliga exempelvis genom kvinno- respektive mansdominerade yrken. Den andra är hierarkin som finns mellan könen. Mannen och kvinnan är inte bara varandras motsatser utan det finns även en hierarki mellan dem där mannen är norm. Genom att mannen definierar vad en människa är definierar kvinnan det som avviker. Den manliga normen blir legitim genom könets särhållning och då barnet socialiseras in i denna föreställning upprätthålls denna ordning som den normala och som det allmängiltiga. Systemet upprätthålls genom genuskontrakt som kan förklaras som oskrivna normer och regler som kvinnor och män förhåller sig till, om vilka förväntningar som existerar beroende på vilket kön man har. Kontrakten finns dels på ett samhälleligt plan men även mellan den enskilda mannen och kvinnan. Det kan handla om hur kvinnor och män ska bete sig, klä sig, agera i relationer osv. Genom att inte följa genuskontraktet följer någon form av bestraffning eller sanktion.

En aspekt av denna könsmaksordning är den hegemoniska maskuliniteten. Hegemoni syftar till den praktik, det skeende eller den dynamik som gör att en viss grupp i ett visst samhälle kan upprätta och bibehålla makt och auktoritet. Begreppet "hegemonisk maskulinitet" fördes in under 1980-talet och har varit tongivande för en stor mängd forskning. Begreppet syftar till den form av maskulinitet som höjer sig över andra former av maskulinitet och som därigenom också kan bibehålla det rådande patriarkatets auktoritet. Detta innebär samtidigt att genom den hegemoniska maskuliniteten kan mäns dominans över kvinnor bibehållas, så länge den inte ifrågasätts. Ofta är den hegemoniska maskuliniteten accepterad i samhället då den kan verka "osynlig" eller på ett sätt som "det alltid har varit" och svårt att greppa eller konkret ta på. Det är dock viktigt att poängtera att hegemoni inte är en statisk praktik utan föränderlig och påverkbar. Genom att nya grupper ifrågasätter den rådande maskulina hegemonin kan den komma att förändras (Connell 1995).

Robert Connell (1995), professor i pedagogik, menar att om den hegemoniska maskuliniteten ska kunna upprätthållas är skillnadsskapandet och bevarandet av dikotomin mellan kvinnor och män central. Dock, anser Connell bör fokuset på skillnaderna släppas och i stället bör de

sociala *relationerna* mellan och inom de båda kategorierna studeras. Könsordningen består inte bara av mäns överordnade position i förhållande till kvinnor, utan det finns också en inre hierarki mellan olika grupper av män och mellan olika grupper av kvinnor. Det finns således inte bara en sorts maskulinitet eller femininitet utan multipla former. Relationerna mellan könen kan stämma överens med samhällets övergripande könsordning men de kan också ta sig helt andra uttryck utifrån kontextens förutsättningar. Kvinnor är inte underordnade män i alla situationer och kontexter utan innebörden i att vara kvinna respektive man kan variera utifrån ett lokalt sammanhang. Tanken att institutioner aktivt medverkar till att konstruera olika former av maskuliniteter och femininiteter är central i Connells resonemang.

Connell diskuterar begreppets användbarhet idag och menar att teoribildningen fortfarande är viktig i förståelsen för maktrelationer och av hur maskuliniteter bidrar till att legitimera genusordningen. Han menar att den ökade accentueringen av köns kategorier som olikheter i det senmoderna samhället och jämställdhetspolitikens framlyftande av kvinnliga och manliga perspektiv skapar en kontext där det blir viktigt för många män att artikulera en manlig identitet. Något som också Butler påtalar (1990; 1993) och menar att i samtida mansformeringar finns en komplexitet. En mängd motsägelsefulla kulturella föreställningskomplex reglerar hur män bör och inte bör vara. Den manliga kroppen, som genom att kläs, klippas och uppmuntras till vissa rörelser, är en effekt av könsföreställningar och något som ständigt aktualiserar positionen ”man”. Connell (1995) beskriver hur förståelsen av män och manlighet måste ses i relation till femininitet samt i sitt politiska, sociala samt historiska sammanhang. För att förstå män och manlighet menar Connell, räcker det inte att enbart utgå från ett biologiskt perspektiv, då det inte innefattar de relationer mellan kropp och sociala processer som är viktiga faktorer i definitionen av mannen.

Anja Hirdman (2008) för resonemanget vidare när det gäller förhållande av maskulinitet och sexualitet inom det område som pornografin utgör. Hon beskriver hur den manliga sexualiteten är genomsyrad av en maskulinitet som ska kontrollera sig själv och sina känslor och som ska framstå som oberoende och auktoritär. Föreställningar om denna hegemoniska manlighet och dess lust skapar en viss typ av pornografi. Hirdman menar att den pornografiska bilden kanske är det område där den hegemoniska maskuliniteten som mest klänger sig kvar. Både i form av den manliga blicken riktad mot den feminina kroppen och i bilder av den presterande fallosen. Dock menar Hirdman, är den manliga blicken en

konsekvens av en idé om maskulinitet där en mängd känslor och egenskaper ska vara frånvarande eller regleras. Problemet är inte att den manliga blicken gör kvinnan till objekt för begär utan just att den upprätthåller den distansiering som hypermaskulinitet består av och de idéer om vad maskulinitet får vara och inte vara. I denna idé om maskulinitet ska kvinnor framstå som tillmötesgående, tillgängliga och bejakande. Den hyllar avståndstagande och skapar kvinnor som de kroppsliga andra. I detta avståndstagande menar Hirdman, återfinns den nedvärdering som känslor av beroende och identifiering med det feminina hotar att framkalla.

Queer

Varför kallas vissa sexuella aktiviteter ”perversa” medan andra ses som hälsosamma? Varför är det inte accepterat att erbjuda sexuella tjänster i utbyte mot pengar och varför är det olagligt att betala för detsamma? Varför anses det avvikande med dominanslekar och smärtupplevelser i samband med sex? Och vem är det egentligen som avgör vilka handlingar som är rätt eller fel, avvikande eller accepterade? Detta är exempel på frågor som queerteoretiker satt under luppen och vänt och vridit på under de senaste decennierna. Queerteorin undersöker sexualiteten som en normativ ordning. Med inspiration från feministisk forskning, homosexualitetsforskning samt poststrukturalismen fokuseras på hur vissa sätt att organisera sexualitet privilegieras och sanktioneras medan andra bestäms som avvikande och ”onormala”. Begreppet heteronormativitet har en central roll och syftar till de lagar, institutioner och handlingar som upprätthåller ett heterosexuellt liv som det naturliga och åtråvärda sättet att leva. Dock är inte alla heterosexuella relationer eller handlingar accepterade eller av samma moraliska status (Rubin 1989; Rosenberg 2002; Rosenberg 2007; Ambjörnsson 2006). Kulick beskriver hur sexsäljande och sadomasochism ses som avvikande aktiviteter. I inledningen till antologin *Queersverige* som syftar till att ge en överblick över dagens queerteoretiska interventioner i en svensk kontext skriver han:

”Sexsäljare... stör delvis för att sexköp synliggör den ekonomiska dimensionen av heterosexuella relationer som måste förbli undertryckt för att heterosexuella äktenskap ska kunna framstå som ett uteslutande naturligt resultat av kärlek och inte som ett resultat av ekonomiska beräkningar eller ekonomisk ojämlikhet. Sadomasochistiskt sex stör därför att sadomasochister erotiserar kroppsdelar och objekt (knytnävar, klädnypor) som heteronormativa påbud om god sexualitet definierar som icke-sexuella, och de länkar ihop olika upplevelser (njutning och smärta, dominans och underkastelse) som talesmän för den socialt förväntades sexualiteten menar ska hållas isär och inte blandas ihop” (2005:18).

Den amerikanska antropologen Gayle Rubin (1984) beskriver hur sexuella handlingar och beteende har olika moraliska status i samhället och visar detta genom värdehierarkin bestående av två cirklar där de "goda" sexuella handlingarna placeras i den inre cirkeln och de "dåliga" och "onormala" handlingarna finns i den yttre. Den sexualitet som sker i hemmet, mellan en man och kvinna, ur samma generation, i ett monogamt förhållande där syftet med sex är att alstra barn är den sexualitet som är mest önskvärd. Om de sexuella handlingarna är samkönade, inbegriper mer än två personer, har inslag av pornografi, sexleksaker eller pengar ses de som avvikande och således mindre önskvärda. Den goda sexualiteten belönas medan de mindre accepterade utsätts för osynliggörande och utpekande.

Performativitet, subversiva handlingar och den heterosexuella matrisen

Inom queerteori avvisas tanken på en identitet som skiljer kvinnor från män bestämt och istället ses motsatsen mellan man och kvinna som kontextuellt definierad och under ständig förändring och konstruktion. Detta synsätt utmanar ett av feministernas kanske mest grundläggande antagande; att kvinnor har gemensamma erfarenheter. En av de mest inflytelserika teoretikerna i diskussionen om kön och heterosexualitet är Judith Butler, professor i retorik och litteraturvetenskap. Butler (1999) driver en radikalt konstruktivistisk syn på kön och argumenterar emot idén om en grundläggande, inneboende könsidentitet och sexualitet. Hon menar att feminismen inte tillräckligt har problematiserat föreställningen att det finns ett "naturligt" begär som riktas mot det motsatta könet. Genus är att betrakta som en social kategori påtvingad en könad kropp. Med begreppet "performativitet" förklarar Butler könets dynamik i praktiken. Handlingar är imitationer och upprepningar av tidigare handlingar och ett tänkt original av kvinnan. Butler anser att istället för att se våra handlingar som ett resultat av könsidentiteten bör vår könsidentitet ses som ett resultat av våra handlingar. Det finns ingen inre genuskärna utan istället påförs könskategorierna essentiella skillnader. Den rådande normen är att den könsbestämda kroppen måste anta ett med det biologiska könet sammanhängande genus, sexuellt begär och sexuell praktik. Detta system av tvingande kopplingar refererar Butler som den heterosexuella matrisen. Trots imitationerna och det repetitiva beteendet finns det dock möjligheter, menar Butler att utmana den heterosexuella matrisen. Butler använder dragshow eller transexualitet som hon menar kan exemplifiera handlingar som sätter ihop en viss typ av kropp med "fel" genus, att härma på fel sätt. Sådana

handlingar kallar Butler för subversiva då de underminerar de binära konstruktionerna kvinna och man och därigenom försvagar den heterosexuella diskursen (Butler 1999).

I detta kapitel har olika synsätt inom könsteorin lyfts fram. Det råder en konflikt mellan feministiska teories fokus på kön och queerteoretiska teories tonvikt vid sexualitet vilket löper som ett centralt spår genom prostitutionsfrågan. Detta är också något som intervjupersonerna kommer att diskutera längre fram i studien. Vi är nu framme vid den empiriska delen.

5. EMPIRI OCH ANALYS

Inledning

I denna del kommer jag att redovisa studiens resultat. Empirin bygger på studiens centrala frågeställningar; interaktion, upplevelse och förändringar över tid. En central ståndpunkt i studien är att jag vill lyfta fram eskorternas egna berättelser varför jag har valt att oavkortat redovisa stora delar av det som framkommit i de tre intervjuerna. Jag kommer att analysera och jämföra intervjuvaren med det enkätmaterial bestående av bland annat 96 ifyllda enkäter som insamlades under 1980-talet av en sexsäljare som tillhandahöll BDSM-tjänster.

Presentation av intervjupersonerna

Anki ville inte ses face to face men ställde gärna upp på att göra en mailintervju. Jag mailade min intervjuguide och efter bara några timmar kom ett mail tillbaka. Svaren var långa, beskrivande och utförliga. Anki är över 35 år och beskriver sig själv såhär:

Singel, inga barn, innerstadstjej i bostadsrätt, civilekonom, bra jobb, hyfsad ekonomi (lägger mina escortpengar i en burk och har tagit nå slant ur den nå gång men pengahögen växer utan att jag ens vet vad jag ska med den till.) Väldigt poppis på krogen, dvs ser bra ut, har inga problem att få killar. Har länge fantiserat om dominanta män, och testade att leva ut min undergivna sida 5 månader innan jag gick över till att sälja sex.

Anki erbjuder enbart sexuella tjänster för dominanta män.

Där ingår förutom vanlig sex även smisk, örfilar, bli bunden (dock ej första träffen) dra i håret mm. Avsugning samt analt ingår. Erbjuder inte enbart avsugningar, utan minimi en timme, max två timmar första mötet.

Intervjun med **Liselott** gjordes per telefon och vi talades vid i lite mer än en timma. På grund av avståndet kunde vi inte ses face to face. Jag upplevde Liselott som lätt att få kontakt med

och hon delade öppenjärtligt med sig av sina erfarenheter på ett rakt och engagerat sätt. Hon bor i en mindre stad och har flera barn. Den yngsta är i tonåren och den älsta är 30 år. Liselott sålde sexuella tjänster under en period för 20 år sedan. Nu har hon jobbat som eskort i ca ett år. Hon berättar:

Jag är singel, jag säljer sex på heltid, är sjukskriven på halvtid. Jag funderar på att flytta till en storstad och starta egen firma. Jag är utbildad massör.

Liselott kallar sig för gjädjeflicka och erbjuder både BDSM-tjänster och ”vaniljsex”⁸. Hon beskriver sig som undergiven och säger:

Jag ställer inte upp på att inta en dominant roll, jag klarar inte av det, jag gör bara det som jag tycker om.

Marianne är den av intervjupersonerna som jag har haft mest kontakt med. Vi träffades för intervju på ett casino i en storstad. Under de tre timmar som intervjun varade åt vi middag och Marianne spelade. Marianne visade sig vara en varm och tillmötesgående kvinna och hade en stor förmåga att göra stämningen avspänd. Efter casinobesöket har vi talats vid på telefon vid ett par tillfällen. Vid ett av samtalen som varade ungefär en timma fick jag lyssna till när hon tog emot samtal med kunder och bokade in besök. Marianne har även försökt att förmedla intervjupersoner till studien men de tillfrågade avböjde. Marianne är den som är äldst av intervjupersonerna och har arbetat som eskort i över 30 år. Hon har ibland haft andra jobb men alltid som en bisyssla till sexsäljandet. Hon säger:

Jag har aldrig sett mig själv som ett offer. Jag ser det jag gör helt och hållet som ett yrke. Jag tillhandahåller vissa tjänster och får betalt för det. Kunden efterfrågar och jag tillhandahåller.

Marianne erbjuder både traditionella sexuella tjänster och BDSM-tjänster:

När det gäller BDSM erbjuder jag enbart dominant tjänster. Det är alldeles för osäkert att vara undergiven.

---

⁸ Vaniljsex syftar till sexuella aktiviteter där BDSM inte förekommer

Ingången till att sälja BDSM-tjänster

Både Anki och Liselott började erbjuda sexuella tjänster utifrån en stor lust till sex och båda har ett eget intresse av BDSM. Anki beskriver att hon ville få tillgång till okomplicerat sex utan känslor och Liselott ville kunna få sex regelbundet:

Det var helt av eget intresse att börja som eskort och att erbjuda bdsmtjänster. Jag skilde mig för ett och ett halvt år sedan och bestämde då att aldrig vara i ett tvåsamt förhållande igen. Jag har ett så stort sexuellt behov så en man kan inte tillfredsställa mig. Det är oftast så mina förhållande har slutat. Jag la ut annons på body contact, och sökte efter killar gratis då, men det var ju jättesvårt, jag la ut mig där, kom och ta mig liksom men det var svårt och jag tror att det var många killar som bara snackade, det blev inga träffar. Jag ville ha några kk och kunna få sex regelbundet. Jag träffade iaf en kille som var openminded och mycket sexuell och det var faktiskt hans förslag att jag skulle börja ta betalt. Och jag hade ingen aning om att det fanns en så stor marknad för det, han hjälpte mig att göra en sida (Liselott).

Att få sälja sex är ytterligare ett sätt att vara undergiven, att hyra ut sin kropp till en annans lust. Så för mig är det ett sätt att förtydliga min undergivenhet. Jag började med att träffa dom (dominanta, min anm.) män via sexsiter men avancerade till escort. Dels för att det hetsar upp mig, men också för att intresset var så enormt på sexsiterna, svårt att sälla ut bland flera tusen svar. Att ta betalt löste det problemet. Jag var singel och ville få tillgång till okomplicerad sex utan känslor (Anki).

Dessa svar skiljer sig från flera tidigare studier (Borg et al 1981; Hedin & Månsson 1998; Olsson 2006) där slutsatsen dras att drivkraften till att erbjuda sexuella tjänster i regel har med pengar att göra. Olssons (2006) samtliga intervjupersoners ingång till prostitutionen var att de såg sexsäljandet som en källa till försörjning. Anki är välutbildad och har en god ekonomi. Hon beskriver att hon började erbjuda sexuella tjänster för att förtydliga sin undergivenhet. Ingången till att sälja sexuella tjänster har således med hennes BDSM-intresse att göra. Hon fortsätter:

Inte bara för att jag tänder på att vara undergiven men dom män har genomtänkta fantasier och hela träffen är ett aktivt spel mellan två personer, så de skulle aldrig bara lägga sig på rygg och blunda och låta mig sköta resten. Annars vet jag inte, jag började min karriär med att erbjuda vaniljsex och avancerade sen när jag visste hur jobbet funkade. En vaniljkille träffar mig för att få ett ligg, en dom man för att verkligen leva ut en fantasi. Det gör hans engagemang och bidrag så mycket mer genomtänkt. Så jag ser bara skillnaden i att få bättre sex.

Liselott beskriver hur hennes syn på BDSM förändrades då hon träffade en man som introducerade henne i BDSM-aktiviteter och från att ha tyckt att BDSM var ”äckligt” insåg hon att det tände henne sexuellt:

Ja, fast jag har tyckt att det varit äckligt i många år, det här med att piska och jag har verkligen fördömt det totalt ända tills fyra fem år sedan då jag träffade en man som jag också gifte mig med. Han fick mig att känna mig trygg och njuta av att ligga och ta emot och han ville ta mig analt då och första gången så upptäckte jag att jag gillade det men min första känsla var att jag skämdes, över att jag blev kåt av det. Sen så tänkte jag att men vadå jag blir kåt av det, hur fel kan det vara? Sen har jag bara fortsatt och börjat släppa alla hämningstankar. Jag har levt så pass länge och hade kunnat njuta än mer men dessa hämningstankar har stoppat mig.

Mariannes ingång till att erbjuda BDSM-tjänster skiljer sig från Ankis och Liselotts:

Jag har aldrig haft något intresse för BDSM själv utan anledningen till att jag började erbjuda denna typ av tjänster var helt på grund av efterfrågan. Dels för att det fanns en marknad för det och dels för att männen betalade mer. Vissa saker som männen efterfrågar tycker jag inte har med sex att göra. Som tex lavemang eller när det kommer till nålar och scat⁹.

Marianne erbjuder BDSM-tjänster på grund av det finns en marknad för det samt då kunderna betalar mer för dessa tjänster. Hon har således inget egenintresse i BDSM. Vilka är då kunderna som efterfrågar dessa tjänster? Det ska vi titta närmare på i nästa avsnitt.

Vilka är kunderna?

Intervjupersonerna svarar entydigt att det är alla sorts män som efterfrågar BDSM-tjänster vilket stämmer väl överens med tidigare studier (Stein 1974; O'Connell 1998).

Du skulle bli mörkrädd, om du visste. Jag frågade en välkänd och högt uppsatt man här om dagen; hur vågar du träffa mig, förstår du inte vilken skandal det skulle bli om det kom ut, varför tar du dig inte bara en älskarinna istället? Men nej, trots att så mycket står på spel ville han fortsätta att träffa mig (Marianne).

Liselott är den enda av intervjupersonerna som även tar emot kvinnliga kunder.

Visst kan det vara kvinnor (som kunder, min anm.) men jag är inte bi så det är sällan, jag bestämmer själv vilka jag vill träffa så det händer att jag säger nej. Det är alla typer av män, mest gifta män faktiskt. Alla möjliga sorter. Klart de måste ju ha pengarna, men det kan vara studenter och arbetslösa också (Liselott).

---

⁹ Scat innebär sexuell tillfredsställelse med hjälp av avföring .

Anki svarar kort och koncist:

Jag anger minimiålder 35 upp till 60 som villkor. Alla är över 40 upp till 55. De ogifta är lågutbildade, de gifta högutbildade, ofta med ett chefsjobb eller egen firma (Anki).

Faktorer som ålder, utbildning, arbete och klass verkar således ha mindre betydelse. Det som dock skiljer männen åt är vilka tjänster de efterfrågar. Vilka tjänster som eskorterna utför samt nekar till skiljer sig också i flera avseenden vilket nästa avsnitt kommer att behandla.

Utbud och efterfrågan

Både O'Connell (1998) och Stein (1974) beskriver att de BDSM-handlingarna som kunderna efterfrågar skiljer sig stort vilket också bekräftas av Marianne:

Oj det är alla typer, alla män vill olika saker, en del tänder på fysisk smärta andra bara på förnedringen. Det är därför som det är viktigt att vi går igenom innan vad som ska hända, en del kan bli förbannade om jag ger dem en örfil, säga att det tänder jag inte alls på. Jag kan inte säga att det är något som är mer vanligt än annat. De har en fantasi eller ett rollspel som de vill uppleva. Ofta har de sett något på internet eller i en porrfilm som de vill testa.

På samma sätt som det finns en tydlighet i vilka handlingar som kunden efterfrågar finns det en tydlighet i vad eskorten erbjuder. Samtliga intervjupersoner har klara referensramar för vad de går med på och vad de nekar till. Detta är ofta något som framkommer redan i annonsen varför det sällan blir någon diskussion under mötet. Anki och Marianne beskriver tjänster som de inte ställer upp på:

Wet, slicka fötter och stjärt, scat, barn eller djursex erbjuder jag inte, men det står på hemsidan så kunden vet det och frågar inte, därigenom slipper jag neka. Mer avancerad smärta eller redskap som spö eller paddel är inte heller ok (Anki).

Ja, jag har vissa grejer. De får aldrig kyssa mig på munnen. Jag kanske är lite strikt, de yngre tjejerna verkar tycka det är helt okej, men det är det enda heliga man har kvar. De får inte heller pilla i håret. Jag skulle aldrig ta med en kund till min lägenhet, det har aldrig hänt, det är för privat. En del män har så knäppa idéer som att skriva saker på väggar och dörrar, om de blir förbannade, man vet aldrig. Jag går heller aldrig med på scat, träffa mer än en man per tillfälle, om männen vill att rollekar ska handla om små barn säger jag nej. Lavemang är något jag inte heller gör, en del vill ha flera liter uppkört, och det är ju farligt. En del tänder på den smärta det innebär att få magont efter all lavemang (Marianne)

Även kundernas önskemål skiljer sig vilket framkommer väl i enkätmaterialen. Ofta ges

mycket konkreta och väl beskrivna önskemål om vad kunderna tänder respektive inte tänder på. Ett exempel är Anders beskrivning av mötet med ”madame”. Han har skrivit ett manus i punktform på fyra A4-sidor. Jag återger den första och andra punkten (den understrukna raden är understruken även i Anders text):

1. Madame befäller mig att göra mig klar och lämnar tillfälligt rummet. Sedan jag betalt Madame överenskommet belopp befäller mig Madame att göra mig klar. Medan Madame går ut med pengarna klär jag av mig så att jag är helt naken.

2. Madame befäller mig att titta på Madames fötter och ben. När Madame kommer tillbaka slår sig Madame lättjefullt ned i en fåtölj på ett sådant sätt att ben och fötter väl framhävs (med det ena benet över det andra). Madame befäller mig nu att titta på Madames fötter och ben. – Det är nyttigt för små gossar att få titta på en ung, attraktiv dams välformade ben. Nu behöver jag inte titta i smyg på en ung, attraktiv dams fötter och ben. Nu kan jag titta helt öppet. Det bjuder Madame på.

Berättelsen fortsätter i samma exakthet genom alla de 16 punkterna. Ett annat exempel är Rolfs fantasi:

Jag ringer på dörren hos min härskarinna så som hon har befallt mig att göra. Hon tar emot mig och befäller mig att klä av mig. Jag får lägga mig raklång på golvet, hon trampar med sina högklackade stövlar på mina fingrar (fotsulorna). Jag får slicka hennes stövlar. Hon befäller mig att utföra en massa saker som jag tycker är förnedrande. Då jag lyder väldigt dåligt blir jag straffad. Bunden, piskad, klädnypor i bröstvårtor och pung m.m.

Genom berättelserna kan vi se att kunderna har en klar bild av vad de efterfrågar. De har en väl definierad fantasi som de vill förverkliga i mötet med eskorten. Berättelserna utmärks av tydlighet och klara förväntningar på vad mötet ska komma att innehålla och handlar ofta om förhållandet mellan man och kvinna. Detta leder oss in på nästa avsnitt.

Madame och slav - Master och slyna

Hur kan vi förstå den betydelse förhållandet mellan man och kvinna har i rollspelen inom BDSM? Har mannen som köper BDSM-tjänster svårt att klara av den senmoderna tidens förändrade syn på jämställdhet? Besöker han sexsäljare som en sista utväg för att kunna utöva dominans och makt? Är bilden av eskorten som erbjuder undergivna BDSM-tjänster ytterligheten av det patriarkala förtrycket och en legalisering av det manliga våldet? Eller kan bilden istället vara en förlösande uppgörelse med stereotypa och traditionella förhållningssätt på kvinnors och mäns sexualitet samt utmana kategoriseringar och statiska identiteter? Hur kan vi förstå valet av att inta en undergiven respektive dominant roll? Om frågan dessutom sätts i den kontext som eskortverksamheten utgör blir den än mer komplex. Detta då

maktaspekten generellt ses som redan påtaglig. Detta är något som också intervjupersonerna har funderingar om.

Många dominanta killar har yrken eller är i det vanliga livet inte dominanta utan istället blir styrda av andra. De kanske får ut sina behov av att vara dominanta i sexuella lekar. Att de vill balansera. Jag har också tänkt lite om anledningen till att jag är så fruktansvärt undergiven och jag tror att det är samma sak för mig. Ja, i det vanliga livet är jag väldigt dominant och har alltid varit. Jag har fostrat alla mina barn själv och gjort det väldigt strikt. Därav tror jag att jag har behov av att släppa loss och få någon som tar hand om mig, jag behöver inte tänka utan bara; utnyttja mig, det är underbart. Det tror jag har någon sanning i sig (Liselott).

När det gäller just BDSM så är det i regel framgångsrika, välbärgade män jag träffar. Jag tror att män som har mycket makt i livet i övrigt kan behöva balansera detta genom att bli totalt dominerade sexuellt (Marianne).

Mariannes resonemang stämmer väl överens med tidigare studier. I Steins studie är eskortens viktigaste uppgift att få kunden att totalt lämna sig i hennes våld och kontroll. O'Connell Davidson beskriver hur en av de sexköpande intervjupersonerna i hennes studie är fixerad av sin egen maskulinitet och till förhållandet mellan man och kvinna. Upprepade gånger i berättelserna i enkätmaterialen tydliggörs rollerna utifrån man och kvinna. Ett par frekvenser ur Tommys och Görgens berättelser kan utgöra exempel.

Jag vill bli uppfostrad till slav och lära mig hur en man ska uppträda och tilltala en dam. En man är underlägsen en kvinna pga hennes skönhet och han kan inte motstå hennes krav på lydnad (Tommy).

Jag har en konstig känsla för siffran två. Flickan är tvåan, kvinnans tal och djävulens tal, och två som i tvång. Hon eftersträvar tvånget över sin motpart. Jag är ettan, mannens siffra, försvar för den frihet som jag kommer att tvingas uppge. Flickan ska därför säga två så mycket som möjligt i befallningar och tidsangivelser vid villkor (Görgen).

Marianne beskriver hur hon agerar dominant i mötet med en kund vilket kan ses som att hon frångår den förväntade rollen som ryms inom den kvinnliga identiteten. Hon agerar dominant, tillfogar mannen smärta, förnedrar honom, får honom att känna sig undergiven och tar dessutom betalt för dessa tjänster. Marianne påpekar dock:

Men att jag är dominant, det är helt och hållet inom rollspelet. Efter rollspelet är jag mitt vanliga jag igen (Marianne).

Efter rollspelet återgår Marianne till att vara "sig själv" igen. Den dominanta rollen är alltså enbart accepterad inom rollspelet. O'Connell Davidson (1998) konstaterar att den prostituerades makt och dominans över kunden är situationell. Hon menar att genom att kunden köper en undergiven roll utnyttjar han sin makt att konstruera den situation han efterfrågar och utanför rollspelet är han, i position av man och kund, den som är överordnad. Anja Hirdman (2008) beskriver hur pornografi utgör ett område där den hegemoniska maskuliniteten fortfarande klänger sig kvar vilket även kan vara gällande då det kommer till prostitution. I den idé om maskulinitet som den hegemoniska maskuliniteten skapar ska kvinnor framstå som tillmötesgående, tillgängliga och bejakande menar Hirdman. Även i ett prostitutionssammanhang där kunden efterfrågar dominanta tjänster kan denna idé vara märkbar då kunden, utanför rollspelet förväntar sig att eskorten ska vara tillmötesgående och serviceinriktad.

Milrod (2010) beskriver att nästan var fjärde man som uppsökt en eskort har varit med om spanking (piskning) i rollen som dominant. I en kontext där prostitution ses som ett uttryck för mannens dominans över kvinnan kan prostitution som innefattar BDSM ses som en ytterlighet av densamma. Särskilt i ett sammanhang där den sexköpande mannen profilerar sig som dominant och inslagen i mötet med en eskort innefattar fysisk smärta och förnedring. Anki avvisar dock detta resonemang och säger:

Dominanta män är väldigt respektfulla, väldigt måna om att veta var gränsen går och att jag är ok med allt som sker. Min hemmagjorda analys säger att om en dominant man skulle gå över gränsen så har han verkligen tappat makten, dvs om nåt går över styr är det uppenbart att han inte alls klarar att hantera en situation. Tror att det skulle få honom att tappa ansiktet och det är nog en fasa för en dom man i en bdsm-situation, en skam.

Också Liselott poängterar att män som profilerar sig som dominanta ofta är väldigt ödmjuka:

Ibland om jag säger aj och de förstår att jag får ont så säger de "men oj gjorde jag dig illa! Förlåt förlåt!" Killar som är jättedominanta och smiskar mig blir då nästa sekund väldigt försiktiga. Jag har aldrig varit med om något obehagligt eller farligt. Det som jag tycker är väldigt märkligt är att de killar som är dominanta de är väldigt ödmjuka killar och behandlar mig med jättemycket av respekt. Det är en skillnad från de som efterfrågar vanligt sex. Det är ju konstigt, jag vet inte vad det kan bero på.

Både Anki och Liselott ser en skillnad mellan sexköpare som profilerar sig som dominanta och övriga sexköpare och menar att dominanta män i regel är mer respektfulla. Anki beskriver att det skulle vara en skam för dem att tappa kontrollen och Liselott säger att hon aldrig varit

med om något obehagligt eller farligt. Bilden som Liselott och Anki lägger fram skiljer sig från tidigare svenska studier där slutsatsen dras att sexsäljare sällan eller aldrig profilerar sig som undergivna på grund av den säkerhetsrisk det utgör (Sandell 1996; Hedin & Månsson (1998).

Anki verkar medveten om att hennes svar kan uppfattas radikalt och berättar vidare att det är många av eskorterna som ser sig som undergivna men inte vågar att profilera sig som så utifrån säkerhetsrisken:

När jag började sälja sex till dom män så frågade jag om tips på SA (Secretary Academy, min anm.), och i pm fick jag svar från flera escorter. Alla svarade att de egentligen också var undergivna men inte vågade annonsera om den tjänsten. Det verkar vara ett gemensamt drag hos många escorter att de är undergivna. Att sälja sex är ju ett väldigt tydligt sätt att vara undergiven, slyna, ovärdig, även om kunden inte ens känner till preferensen så kan man njuta av den undergivna rollen.

Hur kan den respektfullhet och ödmjukhet som både Anki och Liselott påtalar förstås? En tolkning kan vara att mötet mellan kund och eskort utgår från klara spelregler. Kunden söker något specifikt vilket ofta är klarlagt genom nedskrivna fantasier och överenskommelser innan det fysiska mötet. Det finns en sorts tydlighet, en kommunikation där rollerna redan är positionerade. Inom BDSM påtalas vikten av rak kommunikation och att båda är samtyckande och införstådda med aktiviteten (RFSU 2008).

I den tidigare forskningen om BDSM har flera studier undersökt hypotesen att kvinnor socialiseras in i ett patriarkalt samhälle där hon förväntas att vara passiv och bli styrd och huruvida detta förhållande återspeglar sig inom BDSM-kulturen. Cross och Matheson (2006) hittade i sin studie inga stöd för att sadomasochister eller switchare skulle ha antifeministiska värderingar eller åsikter i en högre utsträckning än övriga befolkningen. Istället menar författarna att BDSM-utövare utmanar den patriarkala bilden, att kvinnan handlar av fri vilja samt att rollerna som dominant och undergiven intas på grund av sexuell tändning och inte på grund av kön. Men när det gäller eskorter som tillhandahåller BDSM-tjänster, går det att tala om en fri vilja då? Är inte hela sessionen uppbyggd kring mannens önskemål och utifrån att han betalar? Samtliga intervjupersoner är noga med att få kunden att förstå att det är eskorten som bestämmer spelreglerna. Det som de inte går med på blir inte heller verklighet. Anki uttrycker det på följande vis:

En kund uttryckte det så här: du verkar inte finnas för mig, utan jag för dig? Det stämmer, de får alltså bevisa för mig att de är "värdiga" och kan tillfredsställa mig.

I detta avsnitt har förståelse sökts för valet av rollerna undergiven och dominant. Ytterligare ett sätt att förtydliga maktpositionerna i rollspelen är att inta roller som gosse och vuxen. Det kommer nästa avsnitt att handla om.

Den olydiga gossen – Ett besök i barndomen?

Barndomens betydelse och en önskan hos männen att få spela rollen som små olydiga gossar finns flera exempel på i enkätmaterialen. Jag återger ett par rader ur Anders berättelse.

Små gossar har att hålla till längst ned vid unga, attraktiva damers högklackade fötter. Unga, attraktiva damers högklackade fötter är tillräckligt uppiggande för små gossar. Små, gossars behov är mycket lätta att tillfredsställa. Unga, attraktiva härskarinnor behöver bara låta små gossar ligga framför fötterna och ta av sig sina högklackade skor för att kunna tillfredsställa en liten gosses behov.

Även Bos och Arnes berättelse fokuserar på förhållandet mellan pojke och vuxen kvinna.

-Du har väl varit en snäll pojke och inte onanerat när jag var borta. Jag erkänner och moster säger: - Då vet du att du måste bestraffas och du vet vad det blir. –Ja, smisk på skjärten svarar jag. Ja, just det. Smisk på bara stjärten. Ta av dig byxor och kalsonger och visa hur du gjorde när du onanerade (Bo).

Jag önskar rollspel med olydig pojke som har en sträng uppfostrarinna. Denna har just fått reda på att pojken snattat i ett varuhus och har beslutat ge honom stryk (Arne).

Önskan att vara den "olydiga gossen" som tilldelas ett välförtjänt straff kan ses som ett tillvägagångssätt för att förtydliga maktpositionerna. Det kan också ses som ett rollspel som syftar till nostalgi eller förhållande av barndomen. Jag frågar Marianne hur hon ser på det:

Jag tror att män som vill utöva BDSM ofta har varit med om något i sin barndom. Det behöver inte handla om övergrepp eller något traumatiskt utan att en händelse eller en person har fastnat på deras näthinna och minnet har sedan följt med i vuxen ålder. Kanske då männen först upptäckte sin sexualitet, ex ett tillfälle som när de såg mammans strumpeband under kjolen.

Ibland handlar det dock om traumatiska barndomsminnen och för att beskriva hur mötet med en eskort kan ha en terapeutisk funktion återger jag Stures berättelse:

Jag kommer in i rummet. Hon ropar sjudande och gnyr av vällust: nu har du varit olydig igen. Men jag ska minsann lära dig lyda. Hon tar mig i nacken och släpar in mig och trycker ner mig på golvet. Hon ställer foten på min nacke och håller mig fast under foten medan hon drar ner mina byxor. Hon säger: nu ska jag kuva dig och börjar piska mig. Jag skriker och gråter. Hon ropar: nå ska du lyda mig? Till sist kvider jag: ja, ja jag lovar. Hon säger: nu ska vi se om du har lärt dig att lyda. Kryp hit och slicka min fot. Hon sträcker eggande fram ena foten med tårna i golvet. Jag lyder och slickar underdånigt hennes fot. Hon skrattar triumferande och sätter foten på min nacke och väser: sådär ja glöm aldrig att din plats är under min fot.

Detta är ett rollspel för att simulera hur jag kuvades av min mamma. Jag hoppas det ska hjälpa mig att återuppleva mina känslor som då jag kuvades och därigenom befria mig från dem.

Stures berättelse är intressant ur flera aspekter. Hans vilja att träffa en eskort kan ses vara i rent självmedicineringssyfte. Han vill få hjälp att återuppleva de känslor han hade då han kuvades av sin mamma och hoppas på så sätt att bli fri från dem. Ett tillvägagångssätt som till stor del påminner om gestaltterapi. Det som i ett sammanhang är en vedertagen terapiform blir här ett besök hos en sexsäljare. Men här, på sexualitetens bakgård, i mötet med en sexsäljare blir det en handling som ses som ickeaccepterad och som idag till och med är olaglig. För att få ökad förståelse för detta fenomen frågade jag intervjupersonerna om de kände igen bilden.

Ja, ofta vill de återupprepa ett minne de har från barndomen, då får man ju agera terapeut men jag ser det ändå som den sexuella njutningen kommer i första hand. Behöver de terapi får de gå till en psykolog (Marianne).

Jag är inte bara eskort som ger sexuella tjänster utan agerar även sexolog, jag talar jättemycket med killarna och de talar med mig, om deras äktenskap, om hämningar, och jag ger dem tips om hur de kan göra med sina fruar (Liselott).

Den terapeutiska funktionen är således något som både Liselott och Marianne påtalar. Både Stein (1974) och O'Connell Davidson (1998) beskriver hur mötena mellan eskort och kund ibland var av terapeutisk art. Stein beskriver dem terapeutiska på så vis att kunderna tilläts förlösa ångest genom en symbolisk återgång till barndomen i ett kontrollerat sammanhang och där de slutligen erhöill njutning. I sessionen fick männen en känslomässig förlösning genom att gråta, kvida, skrika och bedja, ett beteende som normalt inte anses tillåtet för vuxna och särskilt inte för män. Hirdman (2008) beskriver hur den manliga sexualiteten är genomsyrad av en maskulinitet som bör kunna kontrollera sig själv och sina känslor och som ska framstå som oberoende och auktoritär. I en sådan kontext kan uppsökandet av en

sexsäljare ses som ett agerande för att komma bort från de föreställningskomplex som reglerar hur män bör och inte bör vara.

Hittills i den empiriska delen har eskortverksamheten som har ett fokus på BDSM-tjänster belysts. De typiska roller som finns inom BDSM har beskrivits samt hur dessa fungerar inom eskortverksamheten. I nästa avsnitt diskuteras vad som händer i mötet mellan kund och eskort. Vilka inslag är centrala? Hur skiljer sig möten med inslag av BDSM från andra möten mellan eskort och kund? Hur stor betydelse har fantasier, kläder och andra attribut?

Centrala inslag i mötet

Fantasier

Fantiserar och på förhand komma överens om vad en session ska innehålla är vanligt förekommande inom BDSM. Genom enkätmaterialen får vi förståelse för att detta även gäller BDSM inom eskortverksamheten. Mer än två tredjedelar av männen har beskrivit ett ”sammanträffande med sin drömkvinna”. Vissa har skrivit ett par meningar om önskemål medan andra har skrivit ut en fantasi på flera sidor där ett rollspel byggs upp och eskorten ofta får ett färdigskrivet manus att följa. Janne har i sin berättelse ”Chauffören och grevinnan” utförligt beskrivit ett möte där han träffar grevinnan i egenskap av hennes nyanställda chaufför. Här återges ett urklipp:

-Som chaufför hos mig måste du vara min lydig slav, sa hon. Du måste alltid vara beredd på att bindas, piskas och förnedras. Jag kommer att visa upp dig naken för mina väninnor och alla har rätt att göra vad dom vill med dig om jag har lust med det – förstår du? -Ja madamde, sa jag. -Du får aldrig runka utan mitt tillstånd, fortsatte hon. Det är bara när jag befäller dig som du får komma. Ta av dig uniformen, sa hon. Hon tog mig över sitt knä och agade mig med bara handen. Hennes lina hand strök över min värnlösa stjärt och jag njöt av behandlingen.

Fantasiernas betydelse är också något som intervjupersonerna påtalar. I Ankis fall är det hennes egna fantasier som kommer i fokus:

Min inställning är att bara träffa män som kan tillfredsställa mig och mina fantasier. När män vill träffa mig får de skriva ett mail om vad de vill göra med mig och sen avgör jag om de kan vara intressanta.

Också Liselott menar att fantasierna är viktiga inte bara för kunden utan även för hennes egen skull då hon blir upphetsad av dem och förväntansfull inför mötet med kunden.

Oja, absolut (har fantasier betydelse, min anm.) Ofta mailar kunden eller ringer om sina fantasier. Ofta när det är så så kommer det inte till kritan. Nu har jag slutat med det och blivit mer tuff, dels att det tog sådan tid och sen att jag själv blev upphetsad och besviken när det inte blir något av.

Inslag av fantasier och färdigskrivna manus som kunden vill förverkliga under mötet är således vanligt förekommande. Hur påverkar fantasierna och på vilket sätt har de betydelse? Jag tror att ett sätt att få förståelse, är att återigen fokusera på den tydlighet som löper som en röd tråd genom hela den eskortverksamhet där ett fokus på BDSM finns. Genom redan överenskomna roller, spelregler och handlingar vet båda parter vad de kan förvänta sig av mötet. Anki menar att det är utifrån fantasierna som hon avgör om kunden kan vara intressant för henne. Hon tar inte bara betalt för sina tjänster, kunderna måste först bevisa att de duger och att de är tillräckligt intressanta. Liselott säger att hon har slutat låta kunderna maila sina fantasier då det ofta inte leder till något besök och att hon blir besviken om inte mötet blir av då fantasierna gjort henne upphetsad.

Rollspel

Fantasierna handlar ofta om ett rollspel som kunden vill uppleva i mötet med eskorten. Rollspelen kan variera, dels utifrån roller och handlingar, men också utifrån antalet medverkande. Liselott beskriver ett rollspel där hon skulle spela ”offer” och kunderna var 30 stycken:

En kund talade under ett helt år om att han skulle boka mig inför ett ordensmöte och då brukar de boka in några tjejer då och det är 30 stycken killar. De har ceremoni med svarta huvor och kåpor candlebars i gotisk stil, och jag skulle få ligga på ett altare och de skulle då mätta och greja och jag skulle spela rollspelet att jag är ett offer och alla skulle hålla på med mig, droppa sterarinljus och piska mig, men det blev aldrig av tyvärr aldrig av vilket gjorde mig besviken. Jag ville ju göra det här. Jag såg väldigt fram emot det här. Eftersom jag hade träffat en av dem så var jag inte så rädd, hade ju en länk, annars hade jag kanske inte vågat (Liselott).

I enkätmaterialen kan vi uttyda att rollspel där fler personer deltar är ett vanligt förekommande önskemål. En tredjedel av männen svarar att de gärna skulle vilja delta i ett rollspel tillsammans med andra och inta en roll som passar deras läggning. Vilka sorts rollspel som intervjupersonerna ställer upp på skiljer sig, vilket vi kan få förståelse för genom Liselotts och Mariannes redogörelser:

Det var en kille som ville ha rollspel och han ville att jag skulle vara sjukgymnast eller massör, vilket jag också är. Jag skulle ha en svart spetsklänning och ha håret uppsatt precis som hans farmor och det berättade han då och där kände jag att oj, nej det vill jag inte (Liselott).

En del har mer udda önskemål. De kan vilja att jag ska vara klädd som deras mamma, moster, farmor eller dotter och att ett rollspel byggs upp där jag agerar denna personen. Jag har spelat så många roller så du skulle bara veta (Marianne).

Liselotte berättar att hon inte ville vara med om ett rollspel där hon skulle spela kundens farmor. Däremot framkom tidigare att hon hade tackat ja till ett rollspel med 30 män.

Marianne kan inte tänka sig rollspel som inbegriper fler än en person men däremot att spela roller som kundens mamma, dotter, farmor och moster är tjänster som hon tillhandahåller.

Läder & lack, stövlar med klack

I Steins studie (1974) som omfattar 156 män hade mer än två tredjedelar önskemål om eskorternas klädsel och de flesta önskade läder, lack, nylonstrumpor, läderstövlar med hög klack. Merparten av männen i enkätaterialet vill att eskorten ska vara klädd i läder, lack, gummi eller tunna genomskinliga kläder. Ofta ges mycket detaljerade beskrivningar om vilken sorts klädsel och skor. Genom Jannes och Görans berättelser i enkätaterialet kan vi se vilken betydelse kläderna spelar.

Hon hade tagit på sig de röda sömstrumporna som jag hade haft med. På skyhöga klackar trippade hon in med självsäker elegans. Hon hade en kort skinnkjol över de svarta strumpebanden, cancanringar kring strumpornas toppar och en tunn, genomskinlig bh med massor av spetsar på. Hennes händer pryddes av långa handskar och i ena handen bar hon en piska och ett hundkoppel (Janne).

Jag vill att flickan ska bära svart, blank nappadräkt eller svart skinnkjol och svart blank läderjacka. Blankheten ska vara lagom och får inte vara vulgär som hos lack. Hon ska ha svarta blanka nylonstrumpor och omväxlande svarta läderstövlar och svarta blanka läderpumps. Klackarna ska vara av normal storlek, det vill säga att det ska vara vanliga skodon, fast gärna svartare och blankare, så länge det är lädrets naturliga blankhet. Flickan bör dessutom bära svarta, blanka omöstrade napphandskar och gärna sitta i en svart läderstol när hon härskar (Göran).

Dock finns det i materialet önskemål som inte stämmer överens med merparten varken vad gäller klädsel eller stereotyp ”kvinnlig sexighet”. Kalle exempelvis har önskemål om:

en kvinna klädd i trasiga leebyxor. Hon ska vara stark och vältränad, gärna bodybuildare, judo, för jag vill bli nerbrottnad, fasthållen och få mycket stryk.

Även intervjupersonerna understryker klädernas betydelse i sina berättelser:

Oja, det har stor betydelse. Ofta lack och läder och höga stövlar med klack. Vanligt återkommande är bruna nylonstrumbyxor som inte är så vanligt nu för tiden. Det kan vara att deras mamma eller annan vuxen person haft det på sig och denna bild har etsat sig fast (Marianne)

Det kan vara allt från stay ups till högklackade skor, lårhöga stövlar och kinky. Jag har bland annat en röd kortkort klänning, en lång svart klänning, body med hål för bröstet och remmar runt stjärten och skinnhandskar (Liselott).

I enkätmaterialen är det vanligt förekommande att männen vill klä sig i kvinnokläder. Vilket stämmer väl överens med Steins studie där var fjärde man ville klä sig i kvinnokläder under sessionen. Jesper och Kalle ur enkätmaterialen kan få exemplifiera:

Jag har på mig kvinnokläder, du rider och behandlar mig som flicka (Jesper).

Jag ska vara hennes kvinna. Hon ska tvinga mig att sätta på mig kvinnokläder, så att jag är en tjugig kvinna med högklackade skor och strumpor. Som kvinna vill jag bli förnedrad igen (Kalle).

Hur kan vi få förståelse för klädernas betydelse? En tolkning är att männen vill klä sig i kvinnokläder för att de anser det vara ett sätt till förnedring. En annan tolkning är att själva tändningen ligger i klädseln. Jag frågade Marianne hur hon ser på det:

Det är en förnedring i sig att klä sig i kvinnokläder för männen. Det är en skillnad hos dessa män och hos transvestiter.

För att förstå denna förnedring kan vi återgå till Yvonne Hirdman (1988) beskrivning av den hierarkin som finns mellan könen. Mannen och kvinnan är inte bara varandras motsatser utan det finns även en hierarki mellan dem där mannen är norm. Genom att inte följa de könsbestämda normer och koder som upprätthåller denna hierarki utsätts både män och kvinnor för sanktioner och bestraffning. Klädseln kan ses ha ett starkt värde i upprätthållandet och att som man klä sig i kvinnokläder är starkt tabubelagt och betraktas inom den hegemoniska maskuliniteten som avvikande, ”fjolligt” och just förnedrande. Om det då är

förnedring som ger den sexuella upphetsningen är det inte särskilt svårt att förstå lockelsen i att klä sig i kvinnokläder. Kläderna kan också ses ha en förstärkande effekt i rollspelet. De skapar en funktion i det att tydligheten stärks. Det är vidare intressant att analysera huruvida kläderna kan skapa en skyddande effekt. Genom att klä sig, vare sig det är en latexdräkt och höga klackar eller en uniform avsedd för skolpojkar skapas en roll, man blir någon. Att klä sig kan således vara att ta på en rustning. Genom rollspelet kan man skydda, dölja eller bara slippa att vara sig själv och helt och hållet gå upp i den roll som man kommit överens om.

Att fantasier och klädsel är centrala delar inom BDSM och eskortverksamheten har vi genom ovanstående avsnitt kunnat se men de begrepp som troligtvis främst förknippas med BDSM kommer nästa avsnitt att handla om. Vi ska se närmare på hur fysiska smärta, dominans och förnedring kommer till uttryck i mötet mellan kund och eskort.

Förnedring och smärta

I enkätmaterialen vill nästan samtliga män bli slagna hårt eller mindre hårt. Dessa uppgifter stämmer väl överens med Steins studie (1974) där 84% av männen ville utsättas för fysisk smärta eller immobilisering. Det vanligaste redskapet som efterfrågas i enkätmaterialen är piska. Trots att det skiljer 30 år, stämmer önskemålen från männen i enkätmaterialen väl överens med Mariannes bild av idag:

En del vill att man ska gå väldigt långt. Jag använder elapparater för att ge kunden elstötar, nålar som sticks in i könsorganet, nålar är populärt för de ger inga märken i efterhand. Piskor, dildos, bojor, munkavle. Ibland vill kunden ha mer smärta än jag vågar ge. Jag känner det som att ansvaret ligger hos mig, jag har ingen lust att behöva ringa till ambulans om gränsen överträds. Ibland känns det som det gör mer ont i mig än i kunden, jag är mycket smärtekänslig (skrattar). Ibland kommer kunder med en dildos som är som denna, (pekar på skålen där besticken finns, en kruka med en diameter på ca 10 cm) och vill att jag ska använda den analt på dem. Då säger jag nej, det är alldeles för stor risk att orsaka skada. Men uppenbarligen har de väl gjort det tidigare eftersom de ber om det.

Marianne upplever att det är hon som är ansvarig för hur mycket smärta som hon kan tillfoga kunden. Liselott gör skillnad på män i allmänhet som tycker om att förnedra kvinnor och de män som hon träffar och där förnedringen sker inom rollspelet:

Men förnedring, killarna uppfattar ju det som makt och dominans. Men de kan spotta på mig, dra mig i håret ibland, smiska mig på stjärten. Ibland smiska mig på kinden, men det är inget jag gillar då brukar jag säga ifrån och wet, kiss och bajs, där går min gräns. Det har inte

med sex att göra enligt mig. Men visst, jag vet att många män tycker om att förnedra kvinnor. Med alla de killar som jag träffar, så känns det inte som de förnedrar mig utan mer att det är ett rollspel (Liselott).

Nästan samtliga i enkätaterialet önskar att eskorten ska vara bestämd eller något bestämd och uppträda dominerande eller något dominerande. Två tredjedelar av männen önskar att bli förnedrade och ungefär lika många vill att eskorten ska ha en sadistisk läggning. Önskemålen om vad sessionen ska innehålla skiljer sig således mellan kunderna vilket är något som även framkommer i Steins studie. Jag frågar Marianne hur hon förnedrar de kunder som efterfrågar det.

Förnedring kan vara på olika sätt, spotta på dem, kalla dem saker, låta dem kräla vid mina fötter, kyssa mina fötter. Många vill klä sig i kvinnokläder.

Endast en av de 96 personerna i enkätaterialet skriver uttryckligen att han har önskemål om samlag. I övriga svar finns önskemål om antingen egenmasturbation eller utförd av eskorten. I vissa fall förekommer dock inte direkta önskemål om sexuella tjänster. Ett exempel är Arnes ord:

Använd mig till allt utan samlag. Gärna visa upp mig för partnern eller andra flickor. Kan tänka mig andra uppdrag också, ex dammsugning, diskning osv.

I Steins studie (1974) fick var tionde man orgasm genom samlag under en BDSM-session. Att samlag är ovanligt bekräftas av Marianne, men betonar samtidigt att mötet alltid har en sexuell underton:

Jag ser det som att det alltid har med sex att göra. Även om det inte alltid är sexuella handlingar så är det alltid en sexuell underton. Samlag är ovanligt inom BDSM. Det handlar mer om att kunden tillfredsställer sig själv, när jag tillåter honom det, eller att jag utför oralsex på honom.

Det råder skilda meningar huruvida BDSM-tjänster överhuvudtaget bör ses som sexuella tjänster. Via mail påpekade en eskort som erbjuder BDSM-tjänster (men som inte ville ställa upp på en intervju) att sexuella tjänster inte alls har med dominans/sadomasochism att göra då sex i regel inte brukar förekomma. Hon liknade tjänsten vid kroppsmassage där det inte innebär att alla massörer erbjuder sextjänster men där många eskorter erbjuder massage i samband med sextjänster. Om BDSM-tjänster inte ses som sexuella tjänster kan frågan om huruvida tjänsterna ska falla under sexköpslagen vara intressant att diskutera.

Intervjupersonerna beskriver att i de möten där männen intar den dominanta rollen är samlag mer förekommande och ofta då i form av analsex.

Vi har hittills kunnat se att eskortverksamhet som har ett fokus på BDSM-tjänster skiljer sig i flera avseenden från övrig prostitution. Men hur upplever eskorten som tillhandahåller BDSM-tjänster sin situation? Vad är negativt och vad är positivt? Hur kombineras eskortlivet med privatlivet? Dessa frågor ska vi söka svar på i nästa avsnitt.

Aktör eller offer?

Huruvida sexsäljande alltid bör ses som ett socialt problem är ett debatterat område. Det övergripande prostitutionsarbetet i Sverige har skett utifrån disciplinen socialt arbete eller med ett feministiskt perspektiv vilket har inneburit att prostitutionen har betraktas som ett socialt problem och ett patriarkalt förtryck. En grupp med politisk makt kan lyckas föra fram sin diskurs och på det viset blir den uppfattningen av världen tongivande medan underordnade grupper har svårare att föra fram sin diskurs (Holmström & Skilbrei 2008). När ett fenomen definieras, exempelvis som ett socialt problem, är det samtidigt en form av maktutövning menar Augustin (2007). Den som definierar vad ett socialt problem är besitter samtidigt makten att göra det. Underordnade grupper kan dock störa och utmana den rådande diskursen vilket innebär att samhället aldrig är statiskt utan istället präglas världen av föränderlighet och obestämbarhet (Sahlin 2002; Thomassen 2007).

Marianne och Liselott är tydliga i att påvisa att den synen och det förhållningssätt som funnits från omvärldens sida vad gäller sexsäljande inte är förenlig med deras egen:

Det här med att vi är offer, att vi har blivit tvingade till det här, det finns inte på världskartan för mig och säkert inte för många andra brudar heller, det här är något som jag har valt själv för jag gillar sex och kan jag sen överleva på det och tjäna pengar så varför inte? Och det är många män som skäms för att komma till mig och då frågar jag; varför då? Skäms du när du köper en bli? Eller när du äter en god middag? Gör du det? Ja varför ska du skämmas för att köpa sex då? Jag är utbildad massör och jag använder kroppen mer när jag masserar än när jag har sex och jag tar betalt, att vara massör är helt legitimt och accepterat och när jag jobbar som eskort använder jag också kroppen men då är det inte okej, jag förstår det inte, jag förstår alltså inte skillnaden där. Jag bestämmer över min kropp, jag bestämmer själv om jag vill ha sex och killen är villig att betala. Vad är det för fel med det, jag fattar inte? Jag är också konstnär och när jag arbetar konstnärligt så lägger jag ner all min energi, min själ, mitt allt, tanke och hjärta och sen säljer jag det men det är ju ingen som tycker det är fel (Liselott).

Du låter väldigt positiv till det du gör, finns det negativa sidor med att vara eskort? (Lotta)

Ja, absolut visst finns det och det är att det inte är lagligt för båda parter, att det inte är accepterat som ett vanligt jobb, det är så fruktansvärt diskriminerande och det här yrket är ett av världens äldsta, ett svar på männens behov och vi gör ju samhället en jättestor tjänst. Männen som är hämmade och inte får sex hemma kan gå till en eskort. Jag tycker vi gör ett jättejobb men vi blir inte erkända och det här tycker jag är fruktansvärt fel jag fattar inte hur det kan vara så här. Deras argument är att vi är offer och det är ju ett jävla bullshit. Jag har talat med jättemånga eskorter och det vi kämpar för här är ju att få bort offerrollen, det är ju bara en gammal myt. Det här är många eskorttjejer upprörda över, vi har ju ingen trygghet i samhället, vi får inte skatta, vi får ingen pension, vi har inget bakom ryggen på oss, om vi skulle få ha det här som ett jobb så skulle det bli så mycket säkrare för oss tjejer. Sen babblar de om att det är så mycket hemspheter, ja men se till att det blir ett lagligt yrke då, då blir det ju säkrare för oss, för det här kommer inte att försvinna, så länge det finns män med sexuella behov så finns det eskorttjejer. Det här är väldigt upprörande (Liselott).

Marianne resonerar i liknande banor som Liselott. Hon menar att den största nackdelen med att sälja sexuella tjänster är den stigmatisering som hon utsätts för från samhället. Hon säger att hon och många med henne har tröttnat på att försöka förändra synen i samhället då:

de som har makten väljer att se det från deras synvinkel istället för att lyssna på oss.

Trots att Rubins (1989) värdehierarki utformades för mer än tjugo år sedan och i en amerikansk kontext kan den ändå ge oss förståelse för hur vissa sexuella praktiker bestraffas medan andra uppmuntras. Både prostitution och BDSM hamnar i den yttre cirkeln av värdehierarkin vilket innebär att de inte ses som accepterade från samhället. Utövarna, här sexsäljarna, bestraffas dels genom lagar och förordningar men även genom stigmatisering, utfrysning och diskriminering. Kulick (2005) drar kopplingar mellan sexköp och homosexualitet. Tidigare, menar Kulick, var det både skamfyllt och olagligt att vara homosexuell och på samma sätt som samhället då intog en moralisk roll och stigmatiserade homosexuella sker idag en diskriminering mot sexsäljare och sexköpare.

Marianne ser även andra problem med den nuvarande situationen:

Det är också problematiskt att man inte kan investera, på grund av att pengarna inte är skattade. Kontanter kan inte lösas in på banken, då ska de ha reda på var jag har fått dem ifrån. Man kan inte köpa en bostadsrätt, eller investera i en pensionsförsäkring. Det har också varit ett stort problem under alla år att få behålla en lokal. När hyresvärdarna fått nys om vilken verksamhet som bedrivs får de inte vara kvar.

Den syn som intervjupersonerna ger uttryck för ovan är också ett perspektiv som kommit att ges mer utrymme i prostitutionsdebatten under de senaste åren (exempelvis Kulick 2005; Östergren 2007, Dodillet 2009). Det finns studier som visar att sexsäljare överlag mår sämre än personer inom andra yrkesgrupper och det finns sexsäljare vars liv är en daglig kamp för

överlevnad. Personer som lever på livets kant där misär, missbruk och våld är dagliga inslag. Det finns också sexsäljare som gång på gång påpekar i studier, media, bloggar och genom politisk aktion att deras sysselsättning är självald, att de trivs med det de gör och att det som får dem att fara illa är stigmatiseringen från omvärlden. Samtliga intervjupersoner poängterar att de inte ser sig själva som offer utan har valt att sälja sexuella tjänster och tjänster som innefattar BDSM av egen vilja. Connell (1995), beskriver att trots den rådande könsmaktsordningen är kvinnor inte underordnade män i alla situationer utan innebörden av att vara kvinna och man kan variera beroende på kontext och sammanhang. Något, som intervjupersonerna ger oss förståelse för, även kan vara gällande i den kontext som prostitutionen utgör. Relationerna mellan könen kan stämma överens med samhällets övergripande könsordning men de kan också ta sig helt andra uttryck utifrån kontextens förutsättningar.

Sahlin menar att sociala problem bör ses som *kollektiva definitionsprocesser genom vilket något konstrueras som existerande, skadligt och möjligt att åtgärda* (2002:111). Augustin (2007) slår fast att liksom samhället vari problemen konstrueras är problemen dynamiska och föränderliga vilket i en förlängning också innebär att angreppssätten och åtgärderna måste varieras och förändras. Sahlin betonar att det som framstår logiskt och som den enda rimliga åtgärden är en politisk fråga där ett val alltid är möjligt.

Liselott är helt öppen med att hon arbetar som eskort:

Jag kan inte tänka mig ett annat jobb, varför skulle jag byta? Alla mina barn vet ju också om vad jag gör, vissa av dem är väldigt stolta över mig, den yngsta är i tonåren och den äldsta är 30 år och de hejar på mig och sen är det ju också så att jag har fått mer inkomster som de får ta del av.

Anki och Marianne arbetar i det dolda. Marianne som har arbetat i över 30 år beskriver det dubbelliv som det har inneburit:

Vi har det här som ett yrke och med ett annat liv vid sidan om. Flera av oss har barn och vi har varit stenhårda i vår uppfostran och det har gått bra för de flesta. Det var en skillnad eftersom vi alltid hade pengar att kunna skicka dem på läger och på olika fritidsintressen osv. Det är inte någon av mina närmaste väninnor som vet om att jag säljer sex. Jag var tillsammans med en man under nära 30 år. När vi träffades berättade jag för honom att jag sålde sexuella tjänster och att jag slutar när jag själv vill och inte på grund av honom. Han

accepterade detta och efter det talade vi inte om det en enda gång, inte heller besökte han mig i min lokal (Marianne).

Jag frågar Marianne om hon överväger att sluta arbeta som eskort:

Nej det skulle bli så tråkigt så klockorna skulle stanna. Det här är en livsstil för mig. Jag får så mycket bekräftelse. Hur många kvinnor i min ålder får höra varje dag att de är vackra och sexiga?

Intervjusvaren och även tidigare studier (Socialstyrelsen, 2007; Holmström & Skilbrei, 2008) tyder på att en stor del av sexsäljandet sker i det dolda och rymmer ett spektra av olika förhållande och former. Detta innebär att samhällets insatser bör utformas och anpassas utifrån de skilda förhållanden. Olsson (2006) diskuterar eventuella hjälpinsatser från samhällets sida och sammanfattar sin kartläggning med att konstatera att ”vi måste frångå föreställningen, om den nu har funnits, att alla prostituerade vill ha och skall ha en särskild sorts hjälp”(s 68).

Det råder dock en tvetydighet hos intervjupersonerna när det gäller sexsäljande och samtliga anser att det inte är en sysselsättning som passar alla. Kommentarer som kom upp under intervjuerna var bland annat att det behövs särskilda egenskaper för att mäktas med, att man måste vara stark, ha skinn på näsan och klara av att sätta gränser. Hur intervjupersonerna hanterar dessa bitar kommer beskrivas i nästa avsnitt.

Förtroende, tillit och rädsla i mötet

O’Connell Davidson beskriver det risktagande som den sexköpande mannen utsätter sig för då han träffar en eskort för att få bli dominerad. När det då är eskorten som profilerar sig som undergiven och tillhandahåller tjänster som att bli piskad och bunden leds tankarna till att det innebär en än större säkerhetsrisk. RFSU (2008) betonar vikten av att BDSM-utövare har skapat ett förtroende och en form av tillit i relationen. Hur ter sig detta i eskortverksamheten där mötet ofta är mellan två för varandra okända människor? Utsätts eskorter för våld i högre utsträckning än eskorter som erbjuder andra sextjänster? Anki svarar såhär:

Faktum är jag känner mig säker, utan att kanske vara säkrare. Kunden är noga med att kolla att jag mår bra, kolla mina gränser innan. De betonar alltid innan att självklart är det mina villkor och gränser som gäller, ofta nämner de tex innan första träffen att de vill binda mig, och när jag säger att jag gillar det men inte gör det första gången så svarar de: självklart, jag förstår, så klart vi måste ta det sen när vi känner och litar på varandra. Verkligen uttalat att

de respekterar mina gränser alltså. Jag upplever nog att de är för mjuka för mig första gången, men det är ett aktivt val av dem att vara försiktiga först för att öka sen när de säkert vet att det är ok. Jag känner alltså förtroende för att de tar hänsyn till 100 procent.

Att använda sig av säkerhetsord i en session är en vanlig säkerhetsstrategi inom BDSM (RFSU Stockholms sexualpolitiska BDSM- och fetischismgrupp 2008). Detta är också något Liselott vill komma överens om med kunden innan ett rollspel:

Jag går med på att bli bunden, fast där har jag ett krav att jag vill ha träffat honom en första gång innan. De gånger som vi har rollspel, och de har fått tillåtelse att piska och dra i håret och vara lite hårdhänt då vill jag att vi kommer överens om kodord. Och då använder jag orden rött och gult, rött är nu slutar vi med allt på en gång och gult är nu slutar vi med just det som vi håller på med. Men det har jag aldrig behövt använda faktiskt (Liselott).

Men du informerar alltid kunderna om det innan? (Lotta)

Ja, det gör jag (Liselott).

Som framkommit tidigare är det tydligt att eskorternas ramar skiljer sig, dels utifrån vad de tillåter och vad de nekar till men det är också varierande vilka gränser de sätter när det kommer till säkerhetsaspekten. Marianne är inte av samma åsikt när det gäller att inta en undergiven roll som Liselott och Anki. Hon säger:

Jag anser att det är alldeles för osäkert att vara undergiven. Jag menar, skulle jag gå med på att en man skulle binda mig har jag ju ingen kontroll i mötet. Vad som helst skulle kunna hända. Det är dock relativt vanligt och jag fattar inte att de vågar. En väninna erbjuder undergivna tjänster och går med på att träffa flera män på samma gång. Jag har sagt till henne att det är ju farligt men hon säger att än så länge har inget hänt och verkar inte vara orolig.

Det är uppenbart att intervjupersonerna har funderat mycket kring säkerhet och samtliga har olika strategier för att skapa en så säker miljö som möjligt. Liselott och Marianne säger:

Jag känner av killarna på telefon och känner jag minsta lilla att det är något konstigt så säger jag nej till ett möte. Jag har aldrig varit med om något otrevligt eller varit rädd i ett möte (Liselott.)

Jag var mer oförsiktig förr, men numera är jag väldigt försiktig. Jag har blivit bra på att tyda kroppsspråk, om jag känner minsta olust säger jag att jag har blivit dubbelbokad och att han får komma en annan dag. Sen om han hör av sig igen får man hitta på ursäkter tills han ger upp. Visst tänker man på de pengar man förlorar i och med att neka en kund men det är inte värt det, att utsätta sig för risker. En del annonserar endast svenska män, men det är ju rasistiskt, det skulle jag aldrig göra. En del män är aggressiva och jag har varit med om ett par tillfällen då de blivit våldsamma och då har jag blivit rädd. En gång hade jag turen att vår vaktmästare som vi brukade bjuda på fika var i lägenheten när en kund blev aggressiv, då

kom han in och frågade vad försiggår sig här då och då gick kunden. I min lokal har jag ett rum dit det alltid är stängt, och jag har också alltid tvn på för att kunden inte ska veta om det finns någon mer i lägenheten (Marianne).

I Steins studie var nära var tredje kund drogpåverkad. Detta verkade inte vara en anledning till att eskorterna i studien inte tog emot kunden. Marianne är tydlig med att inte ta emot kunden om han är drogpåverkad.

Det händer men jag ser det oftast på honom och då tar jag inte emot honom. Det kan ju hända att de druckit en öl eller så och det är okej men inte om de är berusade.

En annan aspekt av säkerhet är prevention. Samtliga intervjupersoner sätter stor vikt vid att skydda sig. Marianne säger att hon är jättenoga och gör inget utan kondom:

Jag har aldrig under alla dessa år haft någon könssjukdom. En del av de yngre tjejerna lockar till sig kunder genom att erbjuda oskyddade samlag.

I Socialstyrelsens kartläggning (2007) beskrivs hur sexsäljare erbjuder sexuella tjänster utan kondom som ett sätt att locka till sig kunder på och även få bättre betalt vilket stämmer väl in på Mariannes beskrivningar av ”de yngre tjejerna”. Anki resonerar om prevention både utifrån sin egen och kundens skull:

Kondom vid samlag, men jag suger utan. Jag tar ingen risk att få klamydia tex, men att suga utan känns som en ok risk. Sen vill jag inte riskera att jag har nån smitta som kunden tar med hem och ger frun, deras äktenskap skulle krossas, och jag skulle riskera att råka illa ut då. Kan inte heller tänka mig nåt värre än att en kund ringer och säger att jag gett honom en sjukdom, då är karriären över.

Det har skett förändringar både vad gäller prostitutionen och BDSM under senaste decennium. Hur har det märkts av i eskortverksamheten som har ett fokus på BDSM och hur har eskorterna påverkats av förändringarna? Detta kommer nästa kapitel att belysa.

Förändringar över tid

Sedan Steins studie gjordes 1974 och enkätmaterial samlades in under 1980-talet har flera årtionden förflötit. Sexköpslagen har tillkommit och Internet har skapat nya arenor och

arbets sätt. Det har även skett betydelsefulla förändringar inom jämställdhetspolitiken i Sverige. Marianne, som har jobbat som eskort under flera decennium har varit med och upplevt förändringarna. Hon säger:

Det har skett jättestora förändringar sedan internet kom. Det är mycket vanligare att vi håller till inomhus. Jag ser även skillnader under senare år vad gäller kunderna; det är mer välbärgade män som kommer. Jag tror inte andra har råd längre, det är kärvare på arbetsmarknaden och lågkonjunkturen har slagit även mot sexköpandet. Jag tror att fler par har gemensam ekonomi och att det skulle märkas i hushållskassan om pengar försvann.

Kunderna efterfrågar betydligt mer avancerade saker idag. På 1970 talet var det oftast försynta män, de klädde av sig, nöjde sig med missionärsställningen och sen gick de. Nu får man de mest konstiga förslag, männen ser saker på internet som de sedan själva vill uppleva. Det är vanligare med dildosar och att männen efterfrågar att bli tagna analt. Det här hände knappt förr, de var så rädda att bli sedda som bögar.

Marianne ser även skillnader sedan sexköpslagen trädde i kraft och menar att lagen har påverkat hennes arbete som eskort negativt:

På 1970-talet kunde vi ringa till en polis om det var en kund som var våldsam och polisen kom och lyfte ut han. Så skulle aldrig gå att göra idag. Då har man ju samtidigt anmält honom och att göra sig osams med kunder är inte bra. Tex om en kund är otrevlig är det inte bara att kasta ut honom eftersom han då ger dåliga recensioner på hemsidan och efter det är man körd, då får man inga kunder. Sexköpslagen har gjort vårt arbete svårare. Men jag skulle inte heller vilja att det var som i Tyskland, att prostitutionen helt avkriminaliseras. Jag tror att det skulle öka lavinartat då. Det finns många som inte klarar av det här, många yngre tjejer eller för att inte tala om trafficking. Givetvis behövs det insatser från samhället för att hjälpa dessa grupper men låt oss vara ifred. Om de bara kunde förstå att det finns olika sorters prostitution och inte bara den på gatan. Jag och mina väninnor, vi har det här som jobb, vi jobbar för oss själva, vi har aldrig gått på gatan. Det är en dubbelmoral i samhället.

Anki resonerar i liknande termer:

Å ena sidan: Jag är liberal och tycker sexköpslagen är en ren moral-lag. Jag tror på att vuxna ska få ha samtyckande sex mot betalning utan att det ska vara ett lagbrott. Å andra sidan: Jag vill inte heller ha ett samhälle där escortköp är vanligt. Men min liberala sida vinner, vuxna människor har rätt att bestämma över sitt eget sexliv.

Anki tycker att samtyckande sex mot betalning inte ska vara något lagbrott samtidigt som hon inte vill ha ett samhälle där sexsäljande blir vanligt. Marianne vill inte att prostitutionen helt avkriminaliseras men anser att det finns olika sorters prostitution vilket kräver olika samhällseliga insatser. Detta är något som också Socialstyrelsen (2007) betonar.

Marianne berättar vidare att hon ser en förändring från ett par decennium sedan och idag i det att kunden vill att även hon ska njuta. Hon berättar:

I slutet på 1970-talet hade aftonbladet olika reportage om kvinnan och hennes sexualitet. Jag minns särskilt ett av reportagen som handlade om klitoris och hur man skulle få kvinnan att nå orgasm. Veckan efter kom kunderna och skulle se vad klitoris var, jag blev helt söndernuggad där. Förr behövde man aldrig fejka orgasmer vilket krävs nu (skrattar).

En intressant fråga kan vara om jämställdhetsdiskursen samt den syn som växt fram i debatten där prostituerade ses som självständiga aktörer och sexköp som en affärstransaktion mellan två myndiga och samtyckande parter skapar en form av prostitution där sexsäljaren ses mindre som ett objekt och mer som en jämställd partner. En utveckling där en hegemoni formas kring njutningsdiskursen där det är möjligt och också önskvärt för kunden att skapa njutning för den prostituerade.

Connell (1995) menar att så länge mäns dominans över kvinnor inte ifrågasätts råder den hegemoniska maskuliniteten. I den kontext som prostitution utgör kan det som Yvonne Hirdman (1988) kallar ”isärhållandets tabu” vara påtagligt; ett område där kvinnor och män spelar på olika spelplan. Det är i regel kvinnor som tillhandahåller sexuella tjänster och män som köper tjänsterna. I en tid då jämställdheten ökar kan den hegemoniska maskuliniteten ses ifrågasättas. När kvinnor intar en större plats i det offentliga rummet har också ett utrymme skapats för många kvinnor att ta för sig, bejaka och framhäva sin rätt och lust till sexualitet. Kan utvecklingen leda till att fler kvinnor av egen vilja och av lust till sex väljer att både sälja och köpa sexuella tjänster samtidigt som stigmatiseringen i samhället minskar? Eller kan konsekvensen bli att den manliga hegemonin luckras upp och prostitutionen avtar då den hör samman med den assymetriska könsmaktfördelningen där männen är överordnade kvinnor? Både Liselott och Anki ser en förändring i att kvinnor i allt större utsträckning vågar bejaka sin sexualitet och de talar om sexsäljandet som ett sätt att bejaka sin sexualitet:

Kvinnor har varit så sexuellt hämmade och det här verkar hålla på att förändras bland yngre tjejer. Jag tror hämningarna har med vår kultur att göra, jag tror att vi fortfarande är så påverkade av kristendomen, i den yngre generationen är det bättre, det är okej för tjejer att vara kåta. En tjej som går på krogen och raggas stämplas som slampa, gör killen det är han en machokille. Det där har jag alltid tyckt vara så jävla orättvist. Vi har ju rätt att vara kåta. På sexualundervisningen i skolan, inte fan talade de om något sånt. Det har jag varit noga med med mina egna barn att kunna tala om allt och ha en avslappnad attityd till sex. Jag tror att det här också är en av de främsta anledningarna till att män träffar eskorter, de får inget där hemma (Liselott).

Jag tror inte jämställdheten påverkar, dock tror jag att internet och tillgången till porr och sex på nätet gör kvinnor mer benägna att våga leva ut sina lustar. Genom att se eller läsa om andras erfarenheter vågar man kopiera, tex genom att vara undergiven eller bli en domina. Men också att möjligheten att annonsera på nätet påverkat sexhandeln, fler män o kvinnor säljer sex, en del har kunnat flytta in från gatan (Anki).

Liselott tror att kvinnors bejakande av sin sexualitet kommer att leda till att fler kvinnor kommer att besöka eskorter i framtiden.

Jag tror att fler kvinnor kommer gå till eskorter i framtiden, det finns ju redan eskortmän, det kommer mer och mer men jag vet inte hur stor omfattning det är (Liselott).

Huruvida BDSM inom prostitutionen i Sverige har blivit vanligare är fortfarande en obesvarad fråga. En jämförelse mellan Milrods och Steins amerikanska studier pekar på att antalet sexköpare som uppsöker eskorter för BDSM i rollen som undergiven verkar relativt konstant. Cirka 12% av alla män som köper sexuella tjänster efterfrågade en undergiven roll både 1973 och 2010. I och med Internet är det lättare för BDSM-utövare att hitta likasinnade genom de olika communities och forum som finns utan att behöva ta kontakt med en sexsäljare. Marianne säger dock:

Jag ser en stor ökning av BDSM- tjänster. Det har skett en markant skillnad under den tid som jag har varit verksam. Visst finns det sajter och community på nätet för utövare men det är betydligt enklare att träffa mig, få det man vill ha och inget, vare sig för- eller efterspel. Jag brukar säga till de yngre kunderna att berätta för din partner med en gång när ni träffas, om vad du gillar sexuellt. Det går inte att komma ett par år efter och försöka, det misslyckas alltid. Men det är ju också svårt att berätta under de första daterna att "jag gillar att klä mig i damunderkläder och få gå på alla fyra medan du piskar och förnedrar mig". Det skrämmer väl iväg tjejerna.

Många är dessutom gifta, det är mycket vanligt och då vill de inte lägga ner så mycket tid och energi som krävs för att hitta någon likasinnad på nätet. Det är också större risk att frun får reda på något, de riskerar att bli förälskade eller att kvinnan de träffar blir förälskad. Med mig är det betydligt lättare.

Vad tror du ökningen av BDSM-tjänster beror på?(Lotta)

Till stor del Internet, nu är det så enkelt att ta del av avancerat sex och sedan själv vilja testa på det (Marianne).

Samtliga intervjupersonerna säger att männen köper BDSM-tjänster för att de inte får den sortens sex hemma. Kulick beskriver hur BDSM och sexsäljande var för sig ses ses som

avvikande aktiviteter. Att erbjuda sadomasochistiska tjänster mot betalning borde således, enligt Kulicks resonemang, ”störa” i dubbel bemärkelse. Vad betyder det att företeelserna på var sina håll betraktas så lågt ner på den moraliska status-stegen? I O’Connell Davidsons studie var det endast ett fåtal män som gick till samma prostituerad upprepade gånger då de upplevde en stor skam. Även Stein vittnar om en hög förekomst av skuld och skam hos männen av att ha masochistiska fantasier. Jag frågar Marianne om hon känner igen denna bild.

Jag tror inte att de tycker det är så skamfullt med att de gillar masochism. Visst vill de oftast bara ta på kläderna och gå efter en träff. Vi talar sällan efter sexakten om vad vi gjort och vad han gillat osv men det är ingen skillnad mellan BDSM-kunder och övriga.

I takt med internets utbredning och att pornografi med BDSM-inslag har blivit mer lättillgängligt kan en tolkning göras att skuldkänslorna till beteendet därav har avtagit. Den forskning som producerats under de senaste decennierna har lyft fram andra aspekter av BDSM än den tidigare mer patologiskt inriktade forskningen. Borttagningen av sadomasochism som psykisk diagnos kan även vara av betydelse. Hur ser då bilden ut för de män som profilerar sig som dominanta? Finns det skamkänslor i att köpa tjänster av en eskort som profilerar sig som undergiven? Anki säger att:

Alla blir stammisar, har aldrig haft nån som nöjt sig med en gång.

Hon upplever inte att männen har känslor av skuld och skam. En tolkning kan vara att det uppfattas som mindre skamfullt för en man att inta en dominant roll i mötet med en eskort då denna roll överensstämmer med fortfarande starka stereotypa förväntningarna på det manliga könet.

Männens otyglade drifter?

Ett resonemang som ibland används för att försvara prostitutionen är att istället för att män ska bruka sexuellt våld mot kvinnor är det bättre att de uppsöker sexsäljare. Historiskt sett har prostitution uppfattats som en nödvändig samhällsfunktion för att kunna tillgodose mäns sexuella behov. En uppfattning som bygger på att män har en biologisk drift och ett behov av att bli sexuellt tillfredsställda för att kunna vara välfungerande i övrigt. Genom att släppa ut otyglade drifterna som aggressivitet och sexualitet under kontrollerade former hos en sexsäljare kan samhället bli säkrare. Liselotts och Mariannes åsikter stämmer överens med

denna syn, de diskuterar:

Istället för att gå ut och våldta någon och bli helt galna kan de komma till en eskort och få släppa loss och bli av med spänningar och sen kan de gå hem och vara en lycklig man (Liselott).

Sexköpande män kommer alltid att finnas, deras biologiska drivkraft gör att de måste ha sexuell tillfredsställelse. Så på med raffsetet nångång då och då där hemma om du inte vill att han ska träffa sexsäljare (skrattar) (Marianne)

Utmärkande för citatet ovan är betoningen av den manliga sexdriften. Med hänvisning till en biologisk drift hos männen legitimerar intervjupersonerna männens sexköp. Vad ett sådant resonemang lämnar obeaktat, såsom flera feministiska kritiker har påpekat, är den insats som krävs av andra för att tillfredsställa den påstådda manliga sexdriften. O'Connell Davidson (2002) menar att dessa "andra" är oftast kvinnor och ofta prostituerade som måste sätta sina egna sexuella intressen åt sidan och ställa sig tillgängliga som objekt för att andra skall kunna tillfredsställa sina sexuella "behov". Frågan om vilka eventuella behov kvinnorna själva har och hur de skall tillfredsställa dem förblir oställd menar O'Connell Davidson vidare. Ett resonemang som Anja Hirdman (2008) för vidare i en svensk kontext då hon undersöker pornografin. Hon menar att det kvinnliga sexuella bejakandet sker som en del i den hegemoniska maskuliniteten då kvinnan omfamnar de stereotypa idéer av sig själv i en vilja att få ta del av den manliga gemenskapen och för att få den dominanta gruppens gillande. Utloppen för kvinnors sexualitet sker inte genom att männen görs till begärsobjekt utan snarare tvärtom. Dock har intervjupersonerna tidigare i denna studie beskrivit att det är de som sätter upp spelreglerna för vad som ska hända i mötet och hur de själva får sexuell tillfredsställelse genom mötet med en kund vilket gör resonemanget mer komplext. Särskilt om vi ser till den kontext som BDSM-aktiviteten utgör där det kan finnas en sexuell tändning just i att se sig själv som ett begärsobjekt och i lelandet med stereotypa roller.

Det resonemang som intervjupersonerna för fram går emot queerteoretikers syn på kön. Butler (1999) menar att istället för att se våra handlingar som ett resultat av könsidentiteten bör vår könsidentitet ses som ett resultat av våra handlingar. Motsatsen mellan man och kvinna ses som kontextuellt definierad och under ständig förändring och konstruktion. I en historisk kontext, där mannens sexualitet har framhävts medan kvinnans sexualitet varit skamfylld och

tillbakavisats, har en konstruktion skapats där mannen har större sexuell drift än kvinnan.

Kulick (2005) diskuterar synen på sexköpare och menar att den sexköpande mannen intar en queer ställning och gör en vad Butler (1999) kallar subversiv handling genom att utmana de normer som reglerar synen på ”god sexualitet”. Kulicks resonemang har blivit utsatt för kritik, bland annat av Hultman (2005) och Månsson (2008) som menar att en sexköpande man knappast ruckar på någon ordning då han är i en position som privilegerad och välbetald medan kvinnan är i en utsatt och kuvad position. Där Kulick (2005) menar att mannen gör en subversiv handling när han betalar för sexuella tjänster kan en annan tolkning göras där handlingen tyder på motsatsen; att den sexköpande mannen istället reproducerar och imiterar tidigare handlingar och förstärker den stereotypa uppfattning som bygger på att män har en biologisk drift och ett behov av att bli sexuellt tillfredsställda för att kunna vara välfungerande i övrigt.

Anthony Giddens (2001), professor i sociologi, diskuterar ojämlikhet och makt och ställer sig frågan om aggression och dominans begränsad till den sexuella sfären kan neutralisera känslor och yttringar som annars skulle göra sig kännbara någon annanstans. Liknande resonemang har påträffats, främst i psykodynamiska artiklar som behandlar BDSM. Det har vidare diskuterats huruvida sexsäljare neutraliserar dessa yttringar, exempelvis förhindrar brott som våldtäkter. Det finns dock, mig veterligen, ingen forskning som stödjer detta påstående.

6. DISKUSSION OCH SAMMANFATTNING

Inledning

Studien har kommit till sitt slutskede och jag funderar på hur denna intressanta resa som studien har utgjort ska kunna sammanfattas. Vilka tendenser kan urskiljas? Vilka slutsatser kan dras? Hur kan BDSM inom eskortverksamheten förstås och vad har jag egentligen kommit fram till? Bland alla böcker fastnar min blick på Anna Skaldemans (2009) omslagsbild på boken *Torsksverige*. Bilden föreställer en manshand som håller hårt om en kvinnas handled. En bild som enligt min tolkning har för avsikt att leda läsarens tankar till mannens maktposition över kvinnan och satt i ett prostitutionssammanhang; sexköparens makt och kanske till och med våld över den prostituerade. I ett annat sammanhang skulle andra konnotationer och tolkningar läggas in. I ett BDSM-sammanhang skulle bilden kunna

vara erotiskt upphetsande. Men om bilden finns i en kontext där det handlar om både prostitution och BDSM, hur ska den då tolkas?

Jag tror inte att det finns en gällande sanning eller ett entydigt svar. Det är inte svart eller vitt utan varje fenomen, beteende, problem och människa måste sättas i sitt sammanhang för att kunna förstås. Vad som upplevs vara ett bekymmer eller problem för en person kan uppfattas annorlunda av en annan. Det som av vissa betraktas vara en ytterlighet av det manliga förtrycket ses av andra som ett smidigt sätt att förena nytta med nöje. Det som i ett sammanhang upplevs som förnedrande och kränkande kan i en annan kontext vara ett erotiskt lustspel där båda parter är införstådda och samtyckande. Detta trots att sammanhangen, utifrån sett, verkar identiskt lika. BDSM inom eskortverksamheten är ett komplext fenomen och jag ska nu försöka knyta ihop påsen genom att utgå från de övergripande frågeställningarna som jag ställde inledningsvis i uppsatsen och som har funnits med under studiens gång.

Upplevelse och hantering

I Milrods (2008) studie svarar 71 av 100 eskorter att de har erfarenhet av sadomasochism. Trots att tidigare studier visar att fenomenet är vanligt förekommande är forskningen begränsad. Eskorter som tillhandahåller undergivelse som en sexuell tjänst har, mig veterligen, inte belysts i tidigare studier varför Anki och Liselotts berättelser är intressanta och viktiga för att få förståelse för företeelsen. Båda förklarar sin ingång till att sälja sexuella tjänster med ett stort intresse för sex och Anki menar att hon på detta sätt förtydligar sin undergivenhet. Denna ingång skiljer sig från tidigare studier där slutsatsen dras att ingången till prostitution handlar om försörjning. Genom hela det empiriska materialet tycks en röd tråd att löpa som utmärks av tydlighet, roller, kommunikation och på förhand överenskomna spelregler. Jag tror att en förståelse kan närmas genom att belysa dessa begrepp. Redan i annonserna beskrivs i detalj vilka BDSM-tjänster som tillhandahålles. Nedskrivna fantasier och ibland långa rollspelsmanus är vanligt förekommande. När Anki säger att männen får bevisa att de är ”värdiga” och kan tillfredsställa henne gör hon samtidigt upp om spelreglerna. En kommunikation skapas om vad som kommer att ske under mötet. I prostitutionssammanhang påtalas ofta eskortens utsatthet och exponering för våld och förtryck. Prostitution med BDSM-inslag kan uppfattas som en ytterlighet av det våld och exponering. Eskorternas berättelser visar dock på något annat. När uttryck för förnedring och

smärta sätts i ett BDSM-sammanhang finns de i en kontext av tydlighet där eskort och kund på förhand har kommit överens om dem och inslagen sker enligt rollspelets regler.

Det är dock viktigt att påpeka att våld och förtryck kan existera även om det inte framkommer i denna studie. Uttryck för förnedring, smärta och dominans bygger inom BDSM på samtyckande och rak kommunikation. Om samtyckandet missbrukas och gränsen överskrids övergår uttrycken till att vara våldsmässiga. I den komplexa kontext som eskortverksamheten utgör spelar flera aspekter in. Det att mannen betalar för tjänsten och att eskort och kund oftast inte har en upparbetad relation är faktorer som påverkar maktpositionering och säkerhet. Jag har dock inte kunnat finna några faktorer som stödjer ett antagande att det skulle innebära en större säkerhetsrisk för eskorter som tillhandahåller BDSM-tjänster jämfört med övriga sexsäljare. Intervjupersonerna i studien påtalar snarare motsatsen. Både Anki och Liselott menar att dominanta män i BDSM-sammanhang är respektfulla och ödmjuka och de ser en skillnad mellan dessa män och andra sexköpare. Anki säger att det skulle vara en skam för en dominant man att tappa kontrollen under en session.

Den bild av BDSM inom eskortverksamheten som framkommer i det empiriska materialet är de intervjuade personernas subjektiva bild. Faktorer som ålder, klass, livssituation och personlighet påverkar hur en person upplever sin situation.

Interaktion

I enkätmaterialet efterfrågade endast en av 96 män samlag och i Steins studie hade enbart var tionde man önskemål om samlag. Istället efterfrågas andra sorters tjänster som exempelvis rollspel innehållande dominans och undergivelse, förnedring, fysisk smärta, och disciplinering. Något som också bekräftas av Marianne. Ibland är önskemålen helt utan sexuella inslag men Marianne menar att det alltid finns en sexuell underton. Ytterligare en aspekt som skiljer sig från övrig eskortverksamhet är den terapeutiska funktion som både tidigare studier och intervjupersonerna beskriver. Sture, i enkätmaterialet, besökte en eskort för att få återuppleva känslorna av hur han kuvades av sin mamma och hoppades på så sätt att bli fri från dem. Ett tillvägagångssätt som påminner om gestaltterapi blir här, på ett besök hos en eskort, en form av självmedicinering.

Förändring över tid

Det är först under de senaste årtiondena som BDSM har belysts från samhällsvetenskaplig forskning och som ett beteende inte nödvändigtvis patologiskt. När enkätmaterial utformades var fortfarande den patologiska synen den centrala. Idag har BDSM som fenomen fått en annan innebörd vilket kan förstås genom det socialkonstruktivistiska perspektivet där kontexten av tid och rum poängteras ha en avgörande betydelse. Från att ha varit ett psykiskt sjukdomstillstånd anses det nu vara ett uttryck mellan samtyckande vuxna som finner njutning och tillfredsställelse av denna företeelse. I Steins och O'Connell Davidsons studie upplevde männen en stor skam och skuld, en bild som intervjupersonerna inte tycker stämmer på deras kunder idag. Steins (1974) och Milrods (2010) studier visar att av amerikanska sexköpare uppsöker ca 12% eskorter för att domineras. En siffra som således varit konstant över tid. Marianne har dock sett en markant ökning under den tid hon har arbetat som eskort och menar samtidigt att de efterfrågade tjänsterna är grövre idag. Samtliga intervjupersoner ser stora skillnader i och med internets utveckling, både vad gäller eskorternas arbetssätt men också vad som efterfrågas.

Forskning om eskortverksamhet som har ett fokus på försäljning av BDSM-tjänster är en vit fläck på forskningskartan trots att vi genom tidigare studier vet att det är ett vanligt förekommande fenomen inom prostitutionen. Det behövs vidare forskning för att få både en bredare och djupare kunskap om denna företeelse.

7. REFERENSER

- Agustin, L (2007) *Sex at the margins, Migration, Labour Markets and the Rescue Industry*. London & New York: Zed Books
- Ambjörnsson, F (2006) *Vad är queer?*, Stockholm: Ordfront
- Berger, P & Luckmann, T (1966/1991) *The social construction of reality. A treatise in the sociology of knowledge*. Harmondsworth: Penguin books
- Busbee, E (2008) *Power exchange: Interaction and identity in a BDSM-community*. Dissertation Abstracts International Section A: Humanities and Social Sciences Vol 69(6-A), 2008, pp. 2330
- Breslow N, Evans C, och Langley J, (1986) 'Comparisons among Heterosexual, Bisexual and Homosexual Male Sadomasochists', *Journal of Homosexuality* 13(1): 83–107.
- Butler, J (1993) *Bodies that matters: On the Discursive Limits of Sex*. New York: Routledge
- Butler, J (1999) *Gender trouble. Feminism and the Subversion of Identity*. New York: Rutledge
- Chancer, L (2000) From Pornography to Sadomasochism: Reconciling Feminist Differences. *The Annals of the American Acedemy of Political and Social Science*, vol. 571, pp. 77-88.
- Cohan, D; Lutnick, P Davidson, C Cloniger, A Herlyn, J Breyer, C Cobaugh, D Wilson and J Klausner (2006) Sex worker health: San Francisco style. *Sex Transm Infect.* 2006 October; 82(5): 418–422. Published online 2006 July 19.
- Connell, RW (1995) *Maskuliniteter*. Göteborg: Daidalos
- Cross, P & Matheson, K (2006). Understanding sadomasochism: An empirical examination of four perspectives. *Journal of Homosexuality* 50 (2/3): 133-66.
- Damon, W (2002) Dominance, sexism and inadequacy: testing a compencatory conceptualization in sample of heterosexual men involved in SM. *Journal of Psychology & Human Sexuality*. Vol. 14 (4)
- Dodillet, S (2009) *Är sex arbete? Svensk och tysk prostitutionspolitik sedan 1970-talet*. Stockholm: Vertigo förlag
- Donnelly, D och Fraser, J (1998) Gender differences in Sadomasochistic Arousal among College Students. *Sex Roles*, vol 39, no. 5-6. Pp- 391-407
- Gemzöe, L (2002) *Feminism*. Stockholm: Bilda Förlag
- Giddens, A (1992) *Intimitetens omvandlingar. Sexualitet, kärlek och erotic I det moderna samhället*. Lund: Bokförlaget Nya Doxa
- Hedin, U-C & Månsson, S-A (1998) *Vägen ut. Om kvinnors uppbrott ur prostitutionen*. Stockholm: Carlssons bokförlag

- Hirdman, Y (2008) *Den ensamma fallosen*. Stockholm: Bokförlaget Atlas.
- Hirdman, Y (1988) *Genussystemet - reflektioner kring kvinnors sociala underordning*. I *Kvinnovetenskaplig tidskrift*, nr.3
- Holmström (2008) Prostitution och människohandel för sexuella ändamål i Sverige: Omfattning, förekomst och kunskapsproduktion. I Holmström, C & Skilbrei, M-L (red.) *Prostitution i Norden*. Köpenhamn: Tema Nord
- Holmström, C & Skilbrei, M-L (2008) Nordiska prostitutionsmarknader i förändring: En inledning. I Holmström, C & Skilbrei, M-L (red.) *Prostitution i Norden*. Köpenhamn: Tema Nord
- Hoople, T (1996) Conflicting Visions: SM, Feminism and the law. A problem of representation. *Canadian Journal of Law and Society*. Vol 11, no. 1 pp- 177-220
- Hultman, K (2005) *Torsk på torskar*. I *Ottar*, nr 3 2005
- Kulick, D (2005) Inledning. I Kulick (red.) *Queersverige*. Stockholm: Natur och Kultur
- Kulick, D (2005) 400 000 perversa svenskar. I Kulick (red.) *Queersverige*. Stockholm: Natur och Kultur
- Kvale, S. (1997) *Den kvalitativa forskningsintervjun*. Lund: Studentlitteratur.
- Skaldeman, A (2009) *Torsksverige - om sexslaveri i välfärdsstaten*. Stockholm: Langenskiöld
- Langdridge, D och Barker, M (2007) *Safe, sane and consensual: Contemporary perspectives on sado-masochism (pp. 177-194)*. New York, Palgrave MacMillan.
- MacKinnon, C (1989) *Toward a Feminist Theory of the State*. Cambridge: Harvard University Press
- May, T (2001) *Samhällsvetenskaplig forskning*. Lund: Studentlitteratur
- Milrod, C (2008) Sexual Attitudes and Experiences of 100 Internet-Based Independent Sexual Providers: Basic Research Project. San Fransico: The Institute for Advanced Study of Human Sexuality
- Milrod, C (2010) *The Internet Hobbyist: Demographics and Sexual Behaviors of Male Clients of Internet Sexual Service Providers*. San Fransico: The Institute for Advanced Study of Human Sexuality
- Moser C, Levitt, H och Manley, E (2006) Layers of Leather: The Identity Formation of Leathermen as a Process of Tranforming Meanings of Masqulinity. *Journal of Homosexuality*. Vol 51 (3) pp. 93-123

- Moser, C. and Levitt, E. E. (1987) 'An Exploratory-Descriptive Study of a Sadomasochistically Oriented Sample', *The Journal of Sex Research* 23(3):322–37.
- Månsson, S-A (1981): Könshandels främjare och profitörer- om förhållandet mellan hallick och prostituerad. Lund: Doxa
- Månsson, S-A & Linders, A (1984): Sexualitet utan ansikte – könsköparna. Stockholm: Carlsson & Jönsson
- Månsson, S-A (1998): "Den köpta sexualiteten". I Sex i Sverige – om sexuallivet i Sverige 1996. Bo Lewin (red.). Stockholm: Folkhälsoinstitutet
- Månsson, S-A (2008) Sex as commodity. On Prostitution and Pornography in the Late Modern Society. I *Sexology in Context*. Red Traen, B & Lewin, B. Oslo: Universitetsforlaget.
- Newmahr, S (2008) *Outsiders, edgework and intimacy: An interactionist analysis of an SM community*. University of New York at Stony Brook
- Nordling, M (2009), *Many faces of sadomasochistic sex*. Åbo Akademin
- Nordling, N, Sandbappa, K, Pella, S and Alison, L (2006). Differences and similarities between gay and straight individuals involved in the sadomasochistic subculture. *Journal of Homosexuality* 50 (2/3): 41-57.
- O'Connell Davidson, J & Layder, D (1994) *Methods, sex and madness*. New York: Routledge
- O'Connell Davidson, J (1998) *Prostitution, Power and Freedom*. New York: Routledge
- O'Connell Davidson, (2002) The rights and wrongs of prostitution. *Hypatia* 17:2, 84–98.
- Olsson, (2007) *När prostitutionen flyttade in i vardagsrummet*. Stadsdelsförvalningen Centrum, Malmö stad
- Plante, R. (2006). Sexual spanking, the self, and the construction of deviance. *Journal of Homosexuality* 50 (2/3): 59-79.
- Richters, J, de Visser, RO, Rissel, CE, Grulich, AE, Smith, AM (2008). Demographic and psychosocial features of participants in bondage and discipline, "sado-masochism" or dominance and submission (BDSM): data from a national survey. *J Sex Med*. 2008 Jul; 5 (7): 1660-8
- Robinson, P (2000). Resisting Subjection, Subjected Resistance: Sadomasochism, Feminism, Moral Regulation and Self-Formation. *Alternate Routes*, vol. 16, pp. 62-88
- Robson, C. (2002) *Real world research*. Oxford: Blackwell Publishing.
- Rosenberg, T (2007) Är alla marginaliseringar likvärdiga? i De Los Reyes, P & Gröndahl, S. (red.) *Framtidens feminister*. Stockholm: Tankekraft
- Rosenberg, T (2002) *Queerfeministisk agenda*. Stockholm: Atlas

Rubin, G (1989) Thinking sex: Notes for a radical theory of the politics of sexuality. In Parker, RG & Aggleton, P (red.) *Culture, society and sexuality: A reader*. London: Institute of Education, University of London

Sahlin, I (2002) Sociala problem som verklighetskonstruktioner. I Meeuwisse, A & Swärd, H (red.) *Perspektiv på sociala problem*. Stockholm: Natur och Kultur

Sandell G, Pettersson E, Larsson J, Kuosmanen, J (1996) *Könsköparna. Varför går män till prostituerade?* Stockholm: Bokförlaget Natur och Kultur

Siring, A (2008) Sexhandel, sexköpslagstiftning och myndighetsförståelse. Ett svenskt exempel. I Holmström, C & Skilbrei, M-L (red.) *Prostitution i Norden*. Köpenhamn: Tema Nord

Socialstyrelsen (2000). *Kännedom om prostitution 1998-1999*. Stockholm: Socialstyrelsen

Socialstyrelsen (2004). *Kännedom om prostitution 2003*. Stockholm: Socialstyrelsen

Socialstyrelsen (2007). *Kännedom om prostitution 2006*. Stockholm: Socialstyrelsen

SOU 1995:15. *Könshandeln. Betänkande av 1993 års Prostitutionsutredning*. Stockholm: Socialdepartementet.

Spengler, A (1977) Manifest sado-masochism of males: Results of an empirical study. *Archives of Sexual Behaviour*. Vol. 6 (6) pp. 441-456

Stein, M (1974) *Lovers, friends, slaves... The nine male sexual types. Their Psycho-Sexual Transactions with Call-Girls*. New York: Berkley Publishing Corporation

Taylor, G & Ussher, J (2001) Making Sense of S&M: A Discourse Analytic Account *Sexualities*, Vol. 4, No. 3, 293-314

Thomassen, M (2007). *Vetenskap, kunskap och praxis. Introduktion i vetenskapsfilosofi*. Malmö: Gleerups Utbildning AB

Verplatse, J (1999) Male pleasure and female pain: The antifeminist background of sado-masochism in the Belle Epoque

Vetenskapsrådet (2002): *Forskningsetiska principer inom humanistisk - samhällsvetenskaplig forskning*. Vetenskapsrådet: Elanders Gotab

Weinberg, T (2006). Sadomasochism and the social sciences: A review of the sociological and socialpsychological literature. *Journal of Homosexuality* 50 (2): 17-40.

Weinberg M, Williams C and Moser, C. (1984) 'The Social Constituents of Sadomasochism', *Social Problems* 31: 379-89.

Wilson, A (2005) German Dominatrices' choices of working names as reflections of self-constructed social identity. *Sexuality & Culture*. Spring 2005 vol. 9, no. 2, pp, 31-41

Östergren, P (2006) *Porr, horor och feminister*. Stockholm: Natur och Kultur

Internetlänkar

RFSU Stockholms sexualpolitiska BDSM- och fetischismgrupp (2008) BDSM & FETISCHISM så funkar det. Njutning med höga klackar, rep och ögonbindel.
<http://www.rfsu.se/sv/RFSU-nara-dig/RFSU-Stockholm/Aktivera-dig/BDSM-gruppen/>
(2010-05-28)

Bilaga

Sammanställning av enkätmaterialiet.

Frågor angående dina önsknings. Stryk under det som du tycker om.

Totalt antal enkätsvar: 96

1) Ska din partner vara?

mycket bestämd	56	58%
något bestämd	34	35%
ej svarat	6	6%

2) Ska hon förnedra dig?

Ja	70	73%
Nej	23	24%
ej svarat	3	3%

3) Ska hon ha sadistisk läggning?

ja	68	71%
nej	17	18%
ej svarat	11	11%

4) Ska hon slå dig / redskap?

Svarat ja ej angivit

redskap	10	10%
piska	61	64%
ris	16	17%
rotting	14	15%
Annat	7 (rem – handflata - baksida av hårborste – handflata - händer och fötter – hand)	7%

Nej

Ej svarat

Har ibland lämnats mer än ett svarsalternativ

5) Om hon ska slå dig, ska det ske

med anledning	43	45%
utan anledning	26	27%
varierat	5	5%
Ej svarat	22	23%

6) Ska hon slå dig

hårt	24	25%
mindre hårt	62	65%
inga slag alls	6	6%
ej svarat	4	4%

7) Får hon tillfoga dig märken?

Ja	26	27%
Nej	69	72%

ej svarat 1 1%

Om du i huvudsak har svarat nej på ovanstående frågor, hur ska då din partner agera
14 st som lämnat andra önskemål, 15%

8) Ska hon vara

lättklädd	63	66%
ha mycket kläder på sig	10	10%
annat	6	6%
ej svarat	17	18%

9) Ska hennes kläder påminna om något särskilt, tex ridkläder?

Ja	45	47%
Ej svarat	51	53%

10) Tycker du om kläder av

läder	55	57%
gummi	18	19%
lack	19	20%
tunna genomskinliga	28	29%
ej svarat		

okej att lämna mer än ett svarsalternativ

11) Vad ska hon ha på sina fötter?

Stövlar	67	70%
Pumps	16	17%
Sandaletter	14	15%
Ej svarat	8	8%

lämnats mer än ett svarsalternativ

12) Ange ev önskemål på mtrl och klackhöjd.....

Har svarat	53	55%
Ej svarat	43	45%

13) Skulle du vilja uppträda anonymt tillsammans med andra i en slags teater då med mask för ditt ansikte, och ha en roll som passar din läggning

Ja	30	31%
Nej	26	27%
Kanske	28	29%
Ej svarat	12	13%

14) Till sist, men inte minst viktigt, får din partner fria händer att uppträda dominerande mot dig

Ja	56	58%
Nej	1	1%
Något	35	38%
Ej svarat	4	4%

15) Försök att här nedan beskriva i novellform ett sammanträffande med din drömkvinna,

fortsätt gärna på andra sidan, SKRIV TYDLIGT

*Har skrivit novell eller önskemål

Ja	68	71%
Nej	28	29%

*Kunden har kommenterats av "Madame"

Ja	53	55%
Nej	43	45%